

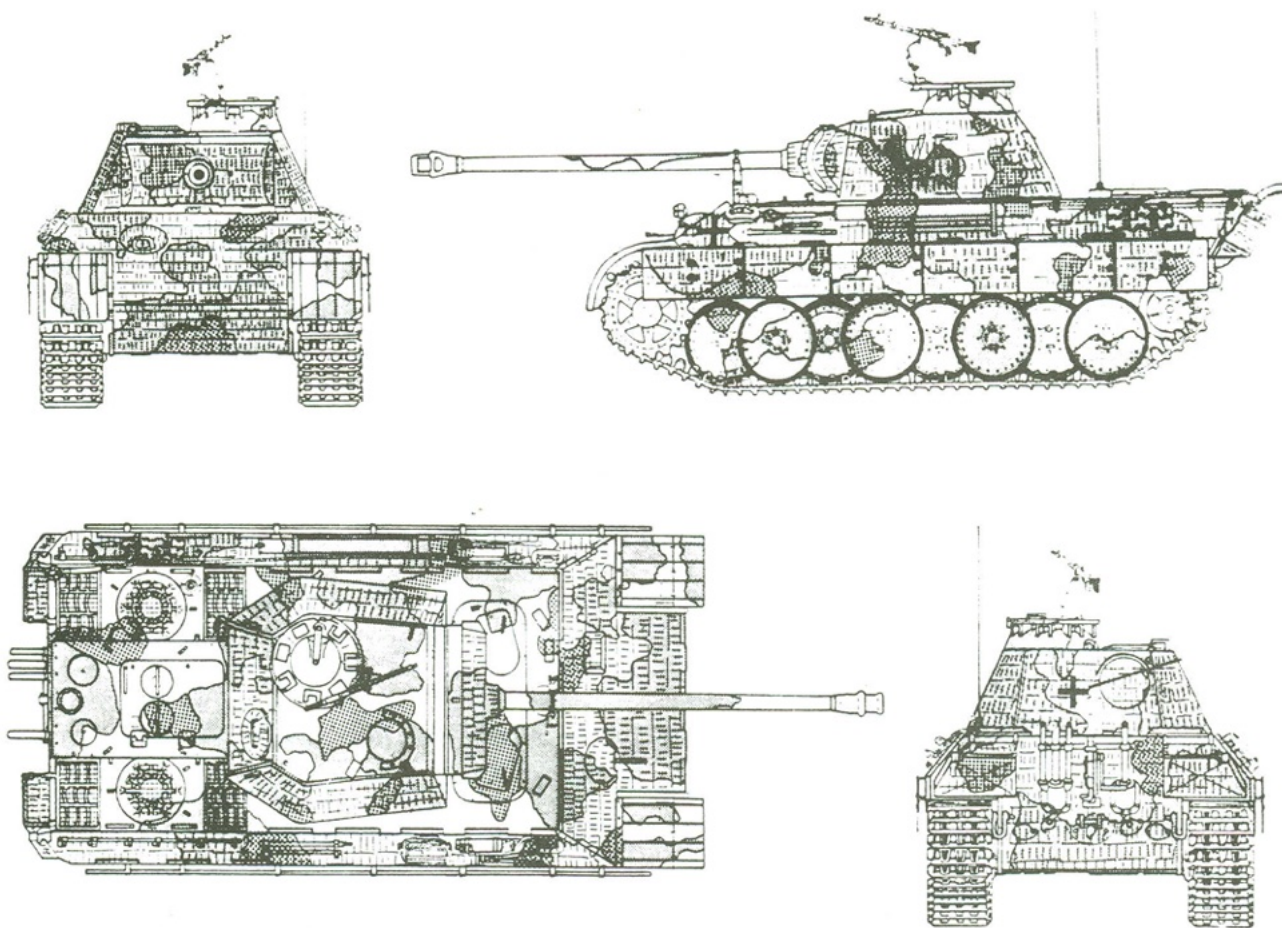
DE TANK

tweemaandelijks orgaan, TWENOT

DUTCH ARMOUR ASSOCIATION

postbus 357 - 8000 AJ ZWOLLE

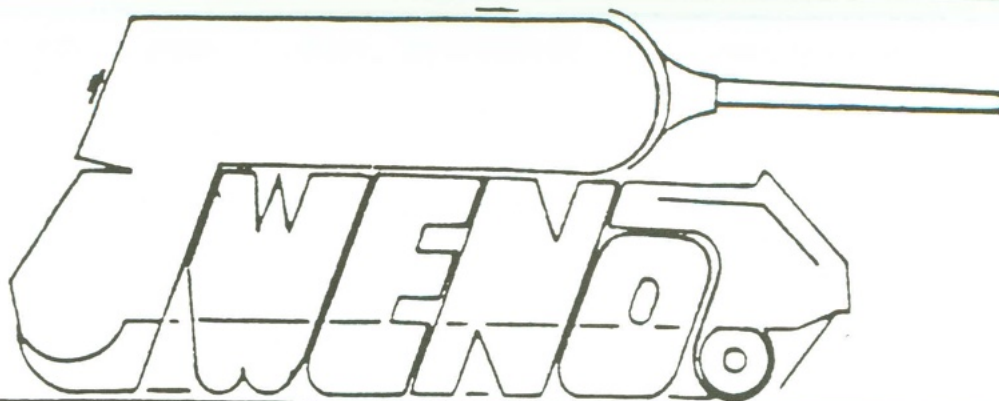
THE NETHERLANDS

Panther ausf. A

NUMMER **106**

JANUARI 1994

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van TWENOT, de "Tweede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten"

BESTUUR:

Voorzitter : John Janse
Vice-voorzitter : Joop v.d Weerden
Secretaris : Johan Groen
Penningmeester : Kees Blijleven
Externe contacten : Jan Frankema
Speciale activiteiten : Marc Tempels

REGIOCOÖRDINATOREN:

Noord-west Nederland:
Jan van Veen, Haarlem, [REDACTED]
Noord-oost Nederland:
Theo de Haan, Sneek, [REDACTED]
Midden Nederland :
Arne Poirot, Zwolle, [REDACTED]
Zuid-west Nederland :
vacant
Zuid-oost Nederland :
Gert Mons, Grave, [REDACTED]

REDACTIE:

Jan van Veen
[REDACTED]

SECRETARIAAT:

of
Postbus 357
8000 AJ ZWOLLE

LIDMAATSCHAP:

t/m 18 jr: f 20,-
> 18 jr: f 25,-
per kalenderjaar
Postbank 3026112
tnv. TWENOT, Heiloo

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van ieder oneven maand bij de redactie zijn.

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN.

VAN DE REDACTIE

1993 ligt achter ons, alles draait nu weer om 1994. De hobby-vooruitzichten zijn niet ongunstig. In het afgelopen jaar brachten de bekende merken zoals Italeri en Tamiya weer enkele nieuwe bouwdozen op de markt en nieuwe merken zoals Dragon en Academy deden ook goed van zich spreken. Natuurlijk was niet alles perfect. Detailering en nauwkeurigheid lieten wel eens te wensen over en regelmatig vroegen we ons af of sommige prijzen nu echt zo hoog moeten zijn. De giethars-markt deed het erg leuk. Verschillende fabrikanten hebben zich zodanig weten te ontwikkelen dat je er behoorlijk zeker van kunt zijn dat aankondigingen enige tijd later ook echt te koop zijn, tenminste, voor degenen die zich de meestal hoge prijzen willen en kunnen veroorloven.

We mogen aannemen dat het in 1994 ook weer zo zal gaan. De fabrikanten hebben hun plannen klaar en zullen ongetwijfeld hun best doen om het in 1994 toch weer beter te doen dan in 1993. Te midden van dit alles staat TWENOT, de vereniging waar u lid van bent en ook wij willen het dit jaar weer iets beter doen dan in het vorige jaar. Een van de leden, Gerard Maas, wil medewerking gaan verlenen in de vorm van boekbesprekingen, Han Adema is zeer actief met modelbesprekingen en Carel Ruiters houdt de nieuwe modellen en ombouwsets voor ons bij. En vanzelfsprekend blijven ook de andere "vaste medewerkers" hun best doen en hun bijdragen leveren aan een interessante en veelzijdige TANK.

Want het blijft natuurlijk een feit dat een blad als het onze afhankelijk is van de inbreng van de leden. Gelukkig hebben we daar in de afgelopen jaren absoluut niet over te klagen gehad, maar we doen ook in dit nieuwe jaar weer een uitdrukkelijk beroep op een ieder om "eens iets op papier te zetten". Alleen dan blijft DE TANK een blad vol afwisseling, waar iedere keer voldoende in staat om hem interessant te blijven vinden!

uw REDACTIE.

AGENDA

- 26+27 februari: Trucks 'n' Tracks, Folkestone (zie DE TANK nr. 105)
 26 maart : ledenvergadering, Rotterdam
 22 april : excursie OCC en OCI
 23 april : regio-middag Noord-west Nederland, Nieuwe Niedorp
 23 april : regio-middag Zuid-oost Nederland, Grave
 14 mei : publieksdag Keep them Rolling en Regio Noord-oost Nederland
 28 mei : "Northern Special", Korwerderzand, Sneek
 18 juni : ledenvergadering, mogelijk in Deventer
 24 september : ledenvergadering, Rotterdam
 29 oktober : Vriendschapstreffen met IMM in Mook.

Op 26 maart a.s. is het weer zover, **de eerste ledenvergadering van 1994**. De plaats van samenkomst is als vanouds het Clubhuis KRALINGSEVEER in de Elandstraat in Rotterdam-Kralingseveer. De zaal is open vanaf 10.30 uur, de bijeenkomst duurt tot ca. 16.30 uur.

U komt er als volgt: neem aan de noordkant van de Van Brienenoordbrug de afslag naar Capelle a/d IJssel. Na ongeveer 1 kilometer bij de eerste verkeerslichten rechtsaf en vervolgens de vierde straat links. Dit is de Elandstraat. Het clubhuis is dan aan de rechterkant.

Er staan verschillende punten op het programma. De vorige keer had hij er niet op gerekend, maar deze keer zal Rob de Jong in het kader van de "masterclass" een en ander vertellen en laten zien over het spuiten en "weatheren" van modellen. Hij doet dit in het zijzaaltje, tussen ongeveer 11.30 en 12.30 uur. Alleen daarvóór en daarna kunnen meegebrachte modellen in dit zaaltje worden neergezet. We hopen natuurlijk dat er veel modellen worden meegebracht. Het **modelbouwthema** van de dag is "**personeels- en gewondentransportvoertuigen**". Het mag van alles zijn, van paarden-wagens tot de meest geavanceerde wiel- en rupsvoertuigen. Andere voertuigen, buiten dit thema, zijn natuurlijk ook welkom.

Het volgende hoogtepunt wordt een grote **boekenverkoop**. Een van de leden van het eerste uur, de heer H. Thuysman uit Zwolle, heeft wegens ruimtegebrek zijn hele bibliotheek aan TWENOT geschonken. De boeken, naast elkaar goed voor zo'n drie strekkende meter, zijn onderverdeeld in de volgende categorieën: militaire scheepvaart, militaire luchtvaart, oorlogvoering ter land, militaire (pantser) voertuigen, modelbouw en, ten slotte, een ruime verzameling modelbouw tijdschriften. De opbrengst is ten bate van de verenigingskas, er zit gegarandeerd voor iedereen wat interessants bij. Wie het eerst komt, die het best koopt!

Ook moeten er twee **bestuursleden** worden gekozen. Jan Frankema en Marc Tempels hebben hun termijn erop zitten, maar ze stellen zich herkiesbaar. Tegenkandidaten zijn uiteraard welkom, ze kunnen bij de secretaris informatie krijgen over de wijze waarop zij zich verkiesbaar kunnen stellen.

Verder is het de bedoeling dat het een **gezellige dag** wordt, waarop we weer met iedereen kunnen bijpraten, tips en informatie kunnen uitwisselen, misschien voor een schappelijk prijsje nu juist dat model op de kop kunnen tikken waar we al tijden naar liepen te zoeken en nooit konden vinden; kortom, gewoon een gezellige hobbydag.

Tot 26 maart!

We kunnen (en willen) in 1994 natuurlijk niet om de **50e verjaardag van D-Day** heen. Van april tot eind september, begin oktober kun je in Normandië je hart ophalen

aan allerlei herdenkingen, tentoonstellingen, bijeenkomsten, concerten, etc., etc. Ad Smulders uit Tilburg stuurde een lijst van twee kantjes (kleine lettertjes!) met activiteiten, data en plaatsten. Stuur een gefrankeerde enveloppe naar de redactie en je krijgt een copie van deze lijst toegestuurd.

Wil je liever een originele opgave hebben, of nog méér informatie, dan kun je contact opnemen met een van de drie samenwerkende VVV's in Normandië. Hun adressen staan hieronder:

- 1 Comité Régional du Tourisme de Normandie Le Doyenné, 14 rue Charles-Corbeau, 27000 EVREUX, Frankrijk, tel. 32 33 79 00, fax 32 31 19 04
- 2 Comité Départemental du Tourisme du Calvados, Place du Canada, 14000 CAEN, tel. 31 86 53 30, fax 31 79 39 41
- 3 Comité Départemental du Tourisme de la Manche, Maison du Département, 50008 SAINT-LO Cedex, tel. 33 05 98 70, fax 33 56 07 03
- 4 Comité Départemental du Tourisme de l'Orne, 88 rue Saint-Blaise, BP 50, 61002 ALENÇON Cedex, tel. 33 28 88 71, fax 33 56 07 03

-.--.-.-

In het begin van een nieuw jaar worden er altijd jaarverslagen geschreven. Dat is bij TWENOT ook zo en dus treft u hieronder het jaarverslag over 1993 van de secretaris aan:

Terugblikkend op 1993 stel ik vast dat TWENOT, dankzij enkele deelnames aan evenementen, een goede groei heeft doorgemaakt. Deze tendens zullen we proberen vast te houden door het deelnemen aan diverse modelbouw-gerichte manifestaties. Hierbij zullen we enkele malen een beroep moeten doen op hulp van leden.

Ik heb de indruk dat de vereniging voor het grootste deel van de leden beantwoordt aan de verwachtingen. Wel sta ik, net als de andere bestuursleden, open voor suggesties. Ik dank bij deze, ook namens de leden, de andere bestuursleden en de regiocoördinatoren voor hun inzet.

De bijeenkomsten werden over het algemeen goed bezocht en, buiten de vaste kern, zagen we vaak nieuwe gezichten. De meegebrachte modellen waren vaak van zeer goede kwaliteit en de gekozen bouwmaterialen soms zeer onverwacht. De ingevoerde "masterclass" lijkt in een behoefte te voorzien. De inbreng bij de wedstrijden was soms in getal wat gering, echter nimmer in kwaliteit. Ook de regionale bijeenkomsten en de door de regio's georganiseerde activiteiten werden in 1993 redelijk tot goed bezocht. Helaas moest Jan Verhulst wegens privé-omstandigheden stoppen met het regiocoördinatorschap. Nogmaals bedankt voor je inzet, Jan; we zullen proberen de vacature zo snel mogelijk weer op te vullen.

DE TANK werd dankzij de leden en de altijd actieve redacteur, iedere keer gevuld met zeer afwisselende artikelen, vaak van zeer goede kwaliteit.

Het I.M.M.-TWENOT Vriendschapstreffen is voor veel leden van beide verenigingen een vast agendapunt. In 1994 vindt het treffen weer plaats in Mook. De excursie naar de Verzamelplaats in Soesterberg (4 mei j.l.) was enorm geslaagd en we kijken al weer vol spanning uit naar wat Arne Poirot dit jaar voor ons in petto heeft.

Laten we met z'n allen de schouders er onder houden, dan wordt ook 1994 weer een geslaagd TWENOT-jaar.

Uw secretaris,

Johan H. Groen.

HERDENKING TILBURG VIJFTIG JAAR GELEDEN BEVRIJD

door AD SMULDERS

Ingegeven door de voorbereidingen in Frankrijk voor de viering van D-Day, leek het mij aantrekkelijk iets (maar dan veel kleinschaliger) te organiseren in mijn woonplaats Tilburg, dat immers ook vijftig jaar geleden werd bevrijd.

Tijdens TWENOT regiobijeenkomsten heb ik veel moois gezien, maar de meeste werkstukken zijn in een (vast?) diorama geplaatst en worden vooral van bovenaf bekeken. De gedachte die ik wil proberen zichtbaar te maken is zoiets als een grote kijkdoos. Op ooghoogte moet er gekeken worden door een kleine opening (b.v. dat wat een tankchauffeur of -commandant ziet door zijn kijksleuf, wat een schutter ziet door zijn vizier of wat een officier ziet door zijn verrekijker) en dat in een situatie die hoort bij de bevrijding van Tilburg; alles met gebruikmaking van schaalmodellen en liefst in schaal 1:35

Tilburg werd op 27 oktober 1944 bevrijd door een Schotse divisie, dus zullen de modellen hoofdzakelijk Engels moeten zijn. Dit betekent voor mij direct al een extra moeilijkheid omdat ik nog niet zo lang bouw en weinig modellen van de Tweede Wereldoorlog heb.

De situaties die ik wil uitbeelden zullen gebaseerd zijn op authentiek fotomateriaal wat in het gemeente-archief geraadpleegd kan worden. Voorts heb ik contact gezocht met wat hier het Oranje-comité heet, een groepje vrijwilligers die jaarlijks op bevrijdingsdag evenementen organiseren en, om niet al te militaristisch over te komen, wil ik een vriend die trein-fanaat is met zijn materiaal inschakelen, daar waar mogelijk dinky-toys lenen en een schilder-zwager zo gek zien te krijgen dat hij bijpassende decors maakt.

Ik doe hierbij een beroep op iedereen die mij wil helpen dit idee te realiseren. Deze hulp mag uit van alles bestaan: modellen bouwen, modellen lenen, diorama's samenstellen, etc., etc. Stuur mij een kaartje of bel even op. Ik hoop dat vooral Twenotters uit Tilburg en omgeving zullen reageren, want dat werkt natuurlijk het gemakkelijkst.

Momenteel ben ik bezig een "proefopstelling" te realiseren, niet alleen om voor mijzelf het idee op haalbaarheid te testen, maar ook om te kunnen laten zien wat en hoe ik het precies bedoel.

Ik hoop op positieve reacties!

Ad Smulders,

-.-.-.-.-

Op de oproep in de vorige TANK om ondersteuning te verlenen bij het opknappen van het diorama in het Airborne Museum, is enthousiast gereageerd. Theo Heijnen schreef ons het volgende:

Beste TWENOTter,

Arnhem, 7 januari 1994

Met deze brief wil ik u informeren over de vorderingen aan "de brug van Arnhem" Na het uiteen nemen van de verschillende onderdelen van het diorama en deze verdelen onder de toen aanwezigen, zijn er geen vorderingen gemaakt. De reden hiervoor is simpel: het museum dacht dat een restauratie voldoende zou zijn en dat dit wel binnen een paar weken klaar zou zijn. Al pratende kwamen we tot de slotsom dat het onverstandig is het diorama alleen maar op te knappen. Zeker als er een verwijzing komt naar TWENOT.

Het hele diorama komt niet meer terug zoals het was, maar het wordt vanaf de oprit opnieuw opgebouwd. Het huizenblok dat zich westelijk van de brug bevond,

moet in zijn geheel opnieuw worden opgebouwd. De lengte vanaf de oprit, met schuttersputten tot en met de eerste brugsteun is alleen al 3,05 meter (op schaal).

Op dit moment heb ik redelijk wat informatie over de oprit en de brug, maar helaas weinig bruikbaar over het huizenblok. Een stadsplattegrond in 1:76 van dat stuk Arnhem is bijna klaar, zodat het bouwen en indelen kan beginnen. Rekening houdend met het feit dat de archieven in Arnhem ruim hebben meegenoten van het oorlogsgeweld, zijn er hier en daar toch wat lichtpuntjes. Zo heb ik de kleinzoon van de fotograaf kunnen vinden die in 1945 Arnhem heeft gefotografeerd en kon ik niet-gepubliceerde foto's bekijken.

Helaas kost al dit zoeken geld en na f 200,- aan boeken heb ik het probleem bij het museum neergelegd. Ze zijn bezig aanzichten te krijgen van de op het diorama zichtbare gevel. Die info moet zo zijn dat deze via de post is toe te sturen en er bij de bouwer geen vragen meer zijn.

Nu het museum met dit probleem worstelt, is de 'deadline' verschoven naar 1 maart 1994. Mochten er zich vorderingen voor doen, dan zal ik u hiervan op de hoogte brengen.

Theo Heijnen

In de voetsporen van de Prinses Irenebrigade

10 dagen D-DAY

Mocht u voor dit jaar nog geen vakantieplannen hebben, of u wilt er eens een echte hobbyvakantie tussendoor doen, dan is het volgende misschien wel iets voor u.

ARKE heeft in zijn assortiment een geheel verzorgde busreis die "de voetsporen van de Prinses Irenebrigade" volgt. Op het kaartje ziet u de route. Onderweg wordt een bezoek gebracht aan o.a. het woonhuis van Churchill, het Tankmuseum in Bovington, het Royal Navy Submarine Museum, het D-Day Museum in Portsmouth, de landingsstranden en het museum bij Arromanches, Pont Audemer, Leopoldsburg en het Museum "Bevrijdende Vleugels" in Veghel.

De reizen vinden plaats in de periode begin mei t/m half september. De prijs bedraagt ca. f 1500,- p.p. De ARKE Busreizengids kunt u in ieder reisbureau krijgen.

Uw Redacteur, Jan van Veen

VRAAG & AANBOD

Peter Vierhout, [REDACTED] vraagt of iemand hem kan helpen aan de tracks van de Italiaanse M13/40 tank van Italeri (Revell H-2103).

Johan H. Groen, [REDACTED] vraagt info en foto's van tanktransportvoertuigen uit de voormalige Oostbloklanden en biedt aan ter verkoop of ruiling een gebouwd model van de NSU Kettenkraftrad, schaal 1:9, incl. glazen vitrine.

H. van Dijk, [REDACTED] biedt te koop aan gebouwde Duitse tanks, 1:35 en 1:48, f 5,= per stuk, bellen na 19.00 uur.

Jan van Veen, [REDACTED] heeft te koop een tafelloupe met verlichting, klem en standaard. f 35,=

Roelf Louwes, [REDACTED] heeft de volgende bouwdozen te koop: van Italeri de Steyr tractor (RSO) en een Opel Maultier; van Tamiya een Universal Carrier Mk.II en een Horch 4x4 type 1A; van ESCI een T55 en een T55 A(M) en ten slotte van Dragon een BRDM-2. Ze kunnen ook worden geruild voor een M113 of de M106A1 van Tamiya.

Ton Burger, [REDACTED] heeft te koop een Sherman M4A3E8 van Tamiya (schaal 1:21, echt waar), een Revell/Italeri Sherman M4A1 (1:35) en een M3 Lee van Hasegawa (1:72), alles ongebouwd.

Hij vraagt de Tamiya 1:35 Sherman M4A3 en (nog steeds!) tekeningen en/of foto's van Tiger I en Panther bergingstanks.

Gert Mons, [REDACTED] is op zoek naar foto's van de Challenger 1 tank, zoals die in Europa is gebruikt vanaf 1991 (dus na de Golf oorlog). Kosten worden uiteraard vergoed.

De inmiddels befaamd geworden jaarlijkse excursie van Arne Poirot vindt dit jaar plaats op vrijdag 22 april en gaat naar het Opleidingscentrum Cavalerie (OCC) op de Bernhardkazerne in Amersfoort en het Opleidingscentrum Infanterie (OCI) in Harderwijk.

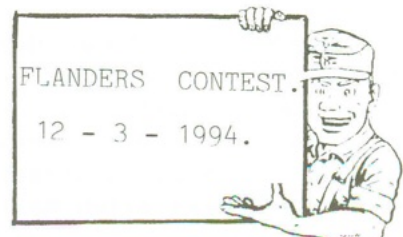
De dag begint om 9.00 uur in het gebouw van de Historische Verzameling Cavalerie. Vervolgens worden de voertuigen bekeken en kan een gedeelte van de bezoekers de verschillende simulatoren bekijken die bij de tankopleidingen worden gebruikt.

Na een lunch in de manschappeneetzaal zal 's middags een bezoek worden gebracht aan het OCI te Harderwijk. Hier zal Roel van Essen met beeld en geluid uitleg geven over historische en moderne ontwikkelingen op het gebied van pantser en pantserbestrijding. Hierbij zal hij een instructie op de YPR-PRAT geven.

Meer informatie in de volgende TANK.

FLANDER'S CONTEST. 12 MAART 1994

ROUTE: Rondweg Antwerpen door de Kennedytunnel
Hierna afslag Zwijndrecht beneden rechtsaf tot
spoorwegovergang hier staan borden voor het parkeren
of over de spoorwegovergang meteen links dan rechts.

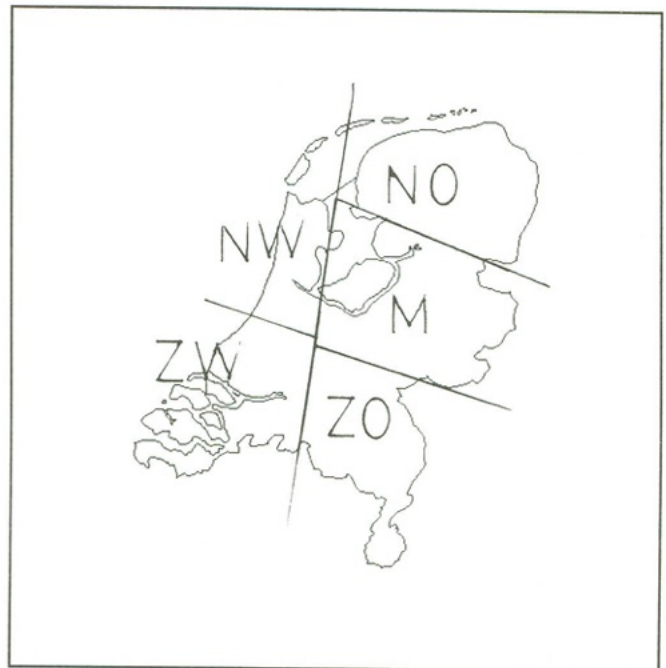
REGIONIEUWS

DE TANK heeft een rubriek "Regionieuws" en in iedere aflevering wordt daar ook wel in geschreven. Toch weet lang niet ieder Twenot-lid wat die regio's nu precies inhouden en daarom schrijven we er maar eens iets over.

Een van de doelen van TWENOT is om mensen die onze hobby uitoefenen, met elkaar in contact te brengen. Het blijft nu eenmaal een hobby waar door anderen nog wel eens vreemd tegenaan wordt gekeken. Wie interesseert zich nou voor al die militaire rommel? Je kunt er dus vaak maar met weinig mensen over praten en je ontmoet ook niet zo veel belangstelling voor je hobby.

Nu hebben we als TWENOT wel drie maal per jaar onze landelijke ledenbijeenkomst, maar dat is maar drie maal en lang niet iedereen kan of wil daarvoor helemaal naar Rotterdam. Om daaraan tegemoet te komen hebben we Nederland in vijf stukken verdeeld en in ieder stuk een "regio-coördinator" aangesteld die, op regionaal niveau, wat activiteiten organiseert. Vaak zijn dit bijeenkomsten bij een van de leden thuis, op een vrijdagavond of een zaterdagmiddag, en daar gebeurt dan in het klein wat in Rotterdam in het groot gebeurt. Gezellig met elkaar praten over de hobby, modellen bekijken, ideeën opdoen, ervaringen uitwisselen en soms iets leuks op de kop tikken. Er kunnen natuurlijk ook andere dingen worden georganiseerd. Zo was regio Noord-oost Nederland in het afgelopen jaar aanwezig op een speciale dag van het Verzets-museum in Leeuwarden en ook de hieronder genoemde open dag van de Plastic Model-bouwgroep Deventer is daarvan een voorbeeld.

Uit praktische overwegingen hebben we voor een bepaalde regio-indeling gekozen, maar deze is geheel vrijblijvend. Limburgers zijn van harte welkom op de regiobijeenkomsten van Noord-oost of Noord-west Nederland en andersom. Ook Amsterdammers kunnen rustig naar een regiomiddag van Rotterdammers gaan, Twenotters hebben hun deuren altijd voor elkaar open staan!

REGIO MIDDEN NEDERLAND

Op 21 november j.l. vond de jaarlijkse open dag plaats van de PLASTIC MODELBOUWGROEP DEVENTER, georganiseerd door de IPMS-regio Oost en een enkele Twenotter. Ook dit jaar was er weer een gezellige sfeer, hoewel het zeker in het begin erg rustig was. De show-tafels raakten dit jaar niet geheel gevuld, iets waar het koude weer zeker mede schuldig aan was. Ondanks een afzegging van een IMM-afvaardiging konden wij toch ook een enkel IMM lid begroeten en zelfs meerdere Twenotters, die de weg naar de Polakkers hadden weten te vinden. Naar wij hopen zal dit meer navolging vinden.

De jeugdwedstrijd was deze keer een thuiswedstrijd voor de leden van de Plastic Modelbouwgroep Deventer, waarbij ook nu weer enkele fraaie staaltjes van modelbouw waren te bewonderen. De prijswinnaars mochten naar huis gaan met mooie bouwdozen, die beschikbaar waren gesteld door de aanwezige handelaren, zoals Modelbouw "De Lancier", Flash, Luchtvaarthobbyshop, Bart Smit en onze lokale handelaar, de firma Wentink. Namens allen hartelijk dank!

Voor 1994 staat de open dag gepland op 20 november (onder voorbehoud!). Ook dan zal weer gelden: iedereen van harte welkom, neem je modellen mee en laat ze zien aan ons (gewone) publiek.

Tot dan, met de beste modelbouwgroeten,

Peter Vierhout.

Evenals in de voorgaande jaren is TWENOT regio Midden Nederland van harte welkom op de regio middagen van IPMS-Regio Oost. Deze zijn voor het komende jaar gepland op 5 februari, 2 april, 11 juni en 10 september. Tijden: 13.30 tot ± 16.30 uur. Plaats: "De Polakkers", Zwaluwenberg 2, DEVENTER.

REGIO NOORD-OOST NEDERLAND

Zaterdag 14 mei a.s. houdt Keep them Rolling onder de naam "Operation Mermaid" in Hoogezand een z.g. publieksdag. De organisatie hiervan verzocht regio Noord-oost Nederland hier met een TWENOT-stand aanwezig te willen zijn en aan dat verzoek komen we natuurlijk erg graag tegemoet. Het is een unieke gelegenheid om weer eens van prachtige oude legervoertuigen te genieten.

De lokatie is aan een stuk strand van het Zuidlaardermeer en een demonstratie met enkele DUKW's is niet uitgesloten.

Als u hierbij aanwezig wilt zijn met enkele modellen en/of diorama's, dan kunt u zich opgeven bij mij ([REDACTED]) of bij de heer J. Langeloo ([REDACTED]). In de volgende TANK zullen we een routebeschrijvingje opnemen.

Theo de Haan

REGIO NOORD-WEST NEDERLAND

Op zaterdag 18 december j.l. hield Gerard Zuurmond in Anna Paulowna een Open Huis. Er waren 12 leden gekomen, waarvan ook enkele uit het (niet zo verre) Friesland.

Er waren verschillende fraaie modellen te bewonderen, waar onder een mooie, geheel zelf gebouwde Volmach dieplader in FlaK 8,8 uitvoering van Nico Los. Trouwens, ook de StuG 3D van dezelfde bouwer mocht er zijn. Ook werd er levendig gehandeld en verschillende objecten veranderden van eigenaar.

Gerard had "natje en droogje" prima voor elkaar en we kunnen terugkijken op een gezellige en geslaagde middag. Vanwege de afstand moest ondergetekende weer redelijk vroeg richting Haarlem, de rest is tot in de kleine uurtjes doorgedaan (zeggen ze).

Gerard, bedankt voor de goede zorgen en tot de volgende regio-bijeenkomst, die overigens alweer gepland is en wel op zaterdagmiddag 23 april a.s.. We zijn dan welkom bij de heer J. (Hans) van Rijn, [REDACTED]. Meldt u zich even aan bij ondergetekende, tel. [REDACTED], dit in verband met eventueel vervoer en het is voor de gastheer en gastvrouw ook prettig als ze weten hoeveel mensen er komen. Verder is alles bekend: modellen, boeken, handel, etc. meenemen. We rekenen op een ouderwets goede opkomst.

Hoe komt u in Nieuwe Niedorp? Als u uit het zuiden komt: neem vanaf Alkmaar de N242 richting Heerhugowaard en Leeuwarden. Volg de N242 tot de afslag Nieuwe Niedorp West. Hier LA en de weg uitrijden tot de T-kruising (Huize Nijrob). Hier LA en dan na een paar honderd meter, waar de weg naar rechts buigt, LA. Het is dan het eerste huis rechts.

Degenen die uit het noorden komen verlaten bij Middenmeer de A7 en nemen daar de N242. Bij de afslag Nieuwe Niedorp onder het viaduct door. Hier is een viersprong (klooster). Hier RA tot aan T-kruising. Daar weer RA en vervolgens RD tot waar de weg naar rechts draait. Hier LA en dan is het direct het eerste huis rechts.

Jan van Veen.

Beide noordelijke regio's (NO + NW) organiseren samen op zaterdag 28 mei a.s. een "Northern Special".

We verzamelen ons tussen 9.30 en 10.00 uur op de parkeerplaats bij het Kazematten Museum Kornwerderzand. Om 10.00 worden we in het museum verwacht, waar we eerst koffie drinken en dan tot ongeveer 13.00 uur onder deskundige leiding het museum bekijken.

Daarna gaan we naar Sneek, waar we in de school van Jan Frankema de dag voortzetten met modellen, boeken, video's, foto's en alle andere zaken die in onze hobby aan de orde komen.

Aanmelden is wel gewenst, dus bel even XXXXXXXXXX Om organisatorische redenen moeten aanmeldingen vóór 31 maart binnen zijn. De toegang tot het museum kost f 3,=, verder zijn er geen kosten aan verbonden.

De Haan & Van Veen

REGIO ZUID-OOST NEDERLAND

Op 11 december j.l. kwamen 12 leden uit het zuiden bijeen bij Theo Naus in Kessel. Op dat moment had Kessel nog geen last van het wassende Maaswater, dus we hielden het gelukkig droog.

Na op zijn Limburgs met koffie en vlaai te zijn ontvangen, ontaardde het geheel al spoedig in een gezellige praat- en bewonderpartij, waarbij Theo's eigen collectie uiteraard veel aandacht kreeg. Ook konden we zijn werkplaats bewonderen, die -zeer verstandig- op zolder was gesitueerd.

Het was prettig dat er enkele leden waren die normaliter niet op een bijeenkomst komen, maar de opkomst van de Limburgers zelf viel wat tegen, terwijl de reisafstand voor hen nu toch geen belemmering kon zijn. Ondanks dat was het een zeer geslaagde middag; Theo, bedankt!

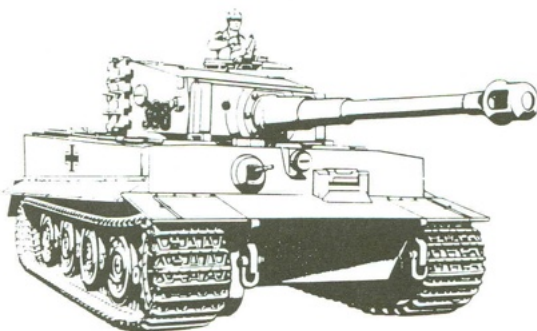
De volgende regiobijeenkomst zal gehouden worden op zaterdag 23 april, van 13.45 tot 17.00 uur bij uw regiocoördinator zelf, adres XXXXXXXXXX te Grave. Ik ben van plan om op deze middag een leuke prijs beschikbaar te stellen voor degene die op het gebied van pantservoertuigen een bepaalde ontwikkeling of tendens kan laten zien met zijn modellen. Iedereen die dus van een type of een land meerdere modellen kan tonen die een bepaalde samenhang hebben, dingt mee naar de prijs.

In de volgende TANK volgt meer informatie.

groeten, Gert Mons

VOOR AL UW MILITAIRE BOUWDOZEN

RUIME KOLLEKTIE VAN -TAMIYA - ITALERI - FRANCOIS VERLINDEN

Plein 1960 Amstelveen
Galerij 68b - 1181 ZP Amstelveen
Telefoon 020-456571
Geopend van maandag-middag t/mzaterdag
donderdag-avond = **koopavond**

WAT IS PANTSER?

ROEL VAN ESSEN

Sinds de oude tijden beschermt de mens zichzelf wanneer hij het gevecht ingaat. De oude Spartanen hadden al het motto "kom met je schild of op je schild terug uit de strijd". Met je schild betekende dat men niet had hoeven vluchten (tijdens de vlucht was dat grote schild een lastig ding) en op je schild betekende dat men gewond was.

Ook moderne legers gebruiken middelen om hun personeel te beschermen tegen "rondvliegend lood". Deze bescherming vinden we terug in het pantser van tanks en gepantserde voertuigen. Maar waar bestaat dat pantser uit?

In de 1e wereldoorlog waren de tanks van de Engelsen, Fransen en later de Duitsers gepantserd met geklonken staalplaten.

We zien tussen WO1 en WO2 de verschillende landen hun opvattingen over tanks verwerken in hun tank-ontwerpen. Goede voorbeelden van verschillende ideeën zijn bijvoorbeeld de Franse CHAR B1 en de Duitse Panzerkampfwagen I. De Franse tank zwaar, dik gepantserd, met een (toentertijd) zwaar kaliber kanon als hoofdbewapening. De Duitse tank licht, beweeglijk, met een klein kaliber kanon, maar hele goede verbindingsmiddelen om snelle acties in het vijandelijke achterland te kunnen uitvoeren.

Tijdens WO2 zien we, door de grotere dreiging van steeds sterkere anti-tankwapens, een verschuiving naar zwaardere tanks. Een voorbeeld hiervan is de Duitse Königstiger. Met een gewicht van 68 ton en een frontpantser van wel 35 cm was dit het summum van bescherming. Alleen: beweeglijkheid was er niet meer bij. Het "rijdend fort" had op de weg een maximum snelheid van 25 km/uur en, aangezien de meeste bruggen zijn gewicht niet konden dragen, had hij een snorkelsysteem om rivieren te kunnen doorwaden, i.p.v. ze via de bruggen over te steken.

De E100 "MAUS" was een nog weer verder doorgevoerde ontwikkeling van bescherming door pantser.

Verschillende landen, verschillende doctrines.

Ook in de tankbouw na WO2 zien we verschillen in doctrines. Vanaf 1945 zien we tankbouwers hinken op drie gedachten: vuurkracht, bescherming en beweeglijkheid. De ideale tank was een combinatie van deze drie in de juiste proporties, maar we zien elk land zijn eigen nadruk leggen op een of twee van de drie items.

In Engeland hadden vuurkracht en bescherming de overhand. De Centurion was langzaam en zwaar, maar had een goed kanon en een goed pantser. De Chieftain, die in de jaren zestig zijn intrede deed, borduurde in feite op deze gedachte voort: een zware tank, een groot kaliber kanon (120 mm), maar het voertuig was door het dikke en zware pantser langzaam.

De USSR bouwde kleine tanks (dat levert ook bescherming) met een groot kaliber kanon (de T55 en de T62)

De VS borduurde voort op middelzware tanks met een redelijk kanon, middelzwaar pantser en een redelijk sterke motor (het redelijk alternatief, als het ware). Wel veel elektronica om het eerste schot ook meteen raak te laten zijn (M48 t/m M60).

Duitsland had zijn les geleerd en kwam in de jaren zestig met de Leopard 1, met als motto: "Schutz durch Beweglichkeit". Destijds een snelle tank, met een middelmatig pantser maar een goed (105 mm) kanon.

En de Israëli's ten slotte hebben hun Merkava tank zeer goed gepantserd en bewapend, maar ze zijn niet echt snel. Wel zijn de onderstellen speciaal aangepast aan het rijden door de woestijn en het berglandschap van de Golan hoogvlakte.

Materiaal.

In principe was het eerste pantsermateriaal staal. Gewalst staal, in verschillende legeringen wellicht, maar het was en bleef staal. In de loop van de jaren zien we de legeringen veranderen en de staalplaten dikker worden, maar ook nu bleef het staal.

Ook de bevestigingsmethode veranderde. Werden de tanks in WO1 nog in elkaar geklonken (met de risico's van klinknagels die bij een treffer losschieten), in WO2 zien we al dat de meeste tanks

worden gelast. Deze methode had echter beperkingen. De Russen waren bijvoorbeeld niet in staat om staalplaten met een grotere dikte dan 55 mm te lassen en dus plaatsten ze met bouten en moeren extra pantserplaten op het front van hun T34 tanks. Bovendien was lassen een tijdrovende bezigheid, die veel geschoold personeel vroeg. Ook de Duitsers kregen daar tegen het eind van de oorlog veel problemen mee.

Op een gegeven ogenblik had het stalen pantser zijn limieten bereikt. Enerzijds door het onvermogen om zulke dikke plakken staal te verwerken en anderzijds door het steeds grotere gewicht van de steeds dikkere pantserring. Men zocht dus naar andere oplossingen.

Als een van de simpelste oplossingen werd het "*spaced armour*" aangeboden. Een dunnere pantserplaat op korte afstand van het feitelijke tankpantser. Geen nieuwe vinding. De Duitsers gebruikten het in WO2 al om de pantserring van hun lichtere tanks en stukken gemechaniseerd geschut te verbeteren (de Panzerkampfwagen IV en V, de Jagdpanther en de Hetzer reden er mee rond). De Leopard 1V werd in de jaren '70 en '80 ook met dit additionele pantser uitgerust.

De doelstelling achter deze extra bescherming was om "holle lading" projectielen (HEAT) voortijdig tot ontploffing te brengen, zodat ze het feitelijke tankpantser niet konden doorboren. Ook gaf dit type aanvullend pantser extra bescherming tegen High Explosive Squash Head (HESH) en Armour Piercing Discarding Sabot (APDS) munitie.

Ook bij de pantserrupsvoertuigen zien we iets dergelijks. De Amerikanen gebruikten in Vietnam het zgn. "RPG-gaas", een stevig soort kippegaas, dat op enige afstand van hun M113's werd bevestigd. Zij gebruikten dit echter bijna alleen in statische opstellingen. De Israeli's gingen nog verder. Zij rustten hun M113 "ZELDA's" uit met een additioneel pantser van geperforeerde stalen platen, bevestigd op 10 cm afstand van het hoofdpantser. Tegen lichte anti-tankwapens met holle lading voldeed dit systeem redelijk, tegen zwaardere ladingen niet.

Andere typen pantser.

De metallurgen gingen verder en in de

jaren '70 deden verschillende typen pantser hun intrede. Een oplossing voor de pantserinfanterievoertuigen was het *staal-aluminium-staal pantser*. Aluminium is lichter dan staal en zodoende was het gewichtsprobleem ten dele opgelost. Aluminium is echter door de toegevoegde magnesium brandbaar. Het werd dus opgesloten in een stalen mantel (voorbeelden: de aloude M113 en de Nederlandse YPR-765). Het gebruik van dit type pantser blijft beperkt tot lichte voertuigen met een bepantsering tot ongeveer 75 mm. Het pantser geeft bescherming tegen lichte munitiesoorten en scherven van artillerie- en mortiergranaten.

Laminaatpantser bestaat uit lagen staal met daartussenin glas. Indien het pantser wordt getroffen door een holle lading, kristalliseert het. Het gaat over in een vaste vorm. Dit kost zoveel energie dat de holle lading deels zijn werking verliest. De oudere typen T64 en T72 tanks hadden vormen van laminaatpantser.

Composietpantser, de naam zegt het al, is een combinatie van verschillende materialen, zoals staal, keramiek, aluminium en kunststof.

Waarom keramiek? Het is zeer hard, de hardheid van sommige keramische materialen benadert die van diamant.

Waarom kunststof? Tegenwoordig zijn er kunststoffen die elastisch zijn en een grote treksterkte hebben. Aramide is de verzamelnaam van dit materiaal.

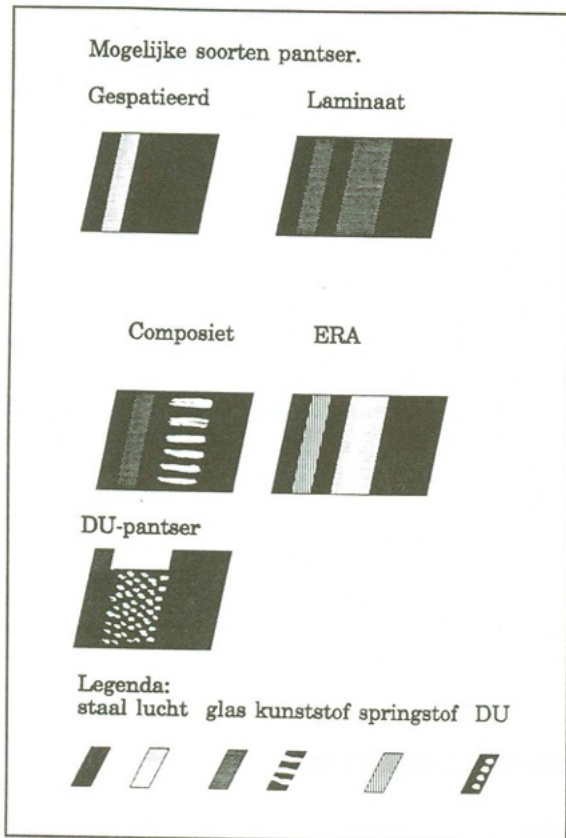
De nieuwe typen helmen worden er bijvoorbeeld ook van gemaakt.

KEVLAR van DuPont is zo'n voorbeeld, net als TWARON van AKZO. De Leopard 2 zal waarschijnlijk composietpantser hebben, evenals de latere typen T80 tanks.

De Challenger tank van de Engelsen heeft *Chobham pantser*. Details van dit type pantser zijn nauwelijks bekend, maar het is een type composietpantser, waar de Engelsen de naam Chobham aan gegeven hebben.

Het laatste nieuwtje, tevens zeer omstreden, is de opkomst van *DU-pantser* (Depleted Uranium, verarmd uranium). Dit materiaal, een afvalproduct van de kernindustrie, werd tijdens Operatie Desert Storm door de Amerikanen voor het eerst gebruikt op hun M1A1 HA

tanks. "HA" stond voor "heavy armor", waarmee ze bedoelden dat deze tanks waren voorzien van DU-pantser. Het heeft een hoge dichtheid, is goedkoop (f 6,- per kilo) en biedt hoge bescherming. De kernindustrie is dan ook maar wat blij dat ze een afzetmarkt hebben voor het spul.

Het heeft echter ook nadelen. Het kan niet zonder meer gebruikt worden, want hoe weinig ook, DU zendt nog steeds radio-actieve straling uit. Het zal dus in staal moeten worden ingepakt om die straling te neutraliseren.

Dat is dan ook precies wat de Amerikanen deden. In de voorbereidingsfase van Desert Storm maakten ze het pantser van de M1's open, haalden het oorspronkelijke composietpantser eruit en vervingen dit door pakketten DU. Dit kon betrekkelijk gemakkelijk, omdat de vormen van de M1 recht zijn en men dus geen moeilijke bochten hoefde te maken met het moeilijk te bewerken DU.

De Amerikanen lieten zelfs de mogelijkheid bestaan om bij een tank die een treffer had opgelopen het pantser aan de bovenzijde open te maken, het beschadigde DU paneel eruit te hijsen en te vervangen door een nieuw paneel.

DU heeft echter nog een nadeel, maar

daar kwamen de Amerikanen een paar maanden na Desert Storm pas achter. Ze gebruikten ook tankmunitie met DU-kern. Deze granaten werden afgevuurd op de Iraakse tanks. Toen de gevechten voorbij waren en de Amerikanen stoere foto's maakten, staande op vernietigde T72 tanks, werden ze blootgesteld aan de in de kapotte tank heersende radio-actieve straling. Want indien een DU granaat uiteenspat, is de straling plotseling vele malen groter en loopt men, zeer zeker als men besmet stof inademt, een verhoogde kans op kanker.

Over het *Explosive Reactive Armour* (ERA) heb ik in een van de vorige nummers van DE TANK al uitvoerig geschreven. Tanks die ERA hebben zijn bijvoorbeeld de T64, T72 en T80, alsmede de Israëli-sche M48's en M60's. Ook de Amerikaanse mariniers gebruikten ERA op hun M60's tijdens Desert Storm, alsmede de Engelsen voorop hun Challengers.

Het laatste nieuwtje op pantsergebied is *actief pantser*.

Door middel van elektronica op de tank kan een mechanisme in werking worden gesteld waarmee een anti-tankprojectiel dat de tank bedreigt, wordt uitgeschakeld.

De Russen waren daar een paar jaar geleden mee bezig, maar dit project is "om budgettaire redenen" in de ijskast gezet. Met andere woorden, de roebels waren op.

Het idee is simpel: zet bovenop de tank een compacte kortegolf radar, gekoppeld aan een zeer snelle computer en een installatie die aanstormende projectielen kan vernietigen. Gedacht werd aan een soort "claymore mijn", een explosieve lading die een bepaald gebied bezaait met schroot of kogeltjes.

Het projectiel komt er aan, de radar signaleert het en vervolgens wordt de lading in werking gesteld die het projectiel op zeer korte afstand van de tank tot ontploffing brengt. Het idee lijkt wel wat op het Goalkeeper-systeem.

Hoe de tankcommandant over de vinding denkt, zeer zeker wanneer hij met zijn hoofd boven pantser zit, vermelden mijn bronnen niet

BOUWVERSLAG VAN DE PANTHER Ausf.A (Sd.Kfz.171)" van Italeri

door HAN ADEMA

HET MODEL

Naam: PANTHER Ausf.A (Sd.Kfz.171)

Schaal: 1:35

Fabrikant: Italeri, doos nummer 270

Nieuw model: ja

Kleur plastic: zandkleur c.q. geel-bruin

Aantal onderdelen: 241 stuks

Meer uitvoeringen mogelijk: ja. Zo uit de doos kan een uitvoering met of zonder zimmerit worden gebouwd. Andere bouw mogelijkheden zijn de late Ausf.D en een Berge Panther (Sd.Kfz.179).

Schaalnauwkeurigheid: goed. De hoeken van de toren en de romp zijn correct en de maten hebben slechts een minimale afwijking. Het model is 1 à 2 mm te groot.

Passing van de onderdelen: goed. Er zijn een paar aanpassingen nodig, zie verder onder "bouwbeschrijving".

De prijs: LET OP: ca. f 32,=

der zit, is het heel goed mogelijk deze tank om te bouwen tot een late Ausführung D. Er moeten dan ook wel enkele andere dingen worden veranderd, zoals extra kijkpoorten, andere richtkijker-gaten in de toren en een ander uitlaatsysteem, maar dat levert geen echte moeilijkheden op.

Ook een Berge Panther behoort tot de mogelijkheden, omdat de grote plaat waar de twee rompluiken in zitten, los is uitgevoerd. De Berge Panther heeft deze plaat namelijk niet. Wel is deze ombouw veel moeilijker.

Op alle plaatsen waar het model gesloten moet zijn, is het ook gesloten, zoals boven de loopwielen en in de bodem. In de bodem zijn wel alle montage-openingen aangebracht.

Al met al is er van deze bouwdoos een prachtig model te maken, en dat voor zo'n prijs!!

DE BOUWBESCHRIJVING VAN ITALERI

Deze is duidelijk en overzichtelijk. De bouwvolgorde is ook de nummervolgorde van de onderdelen. Er zijn een paar foutjes, maar die zijn makkelijk te verhelpen (zie onder "bouwbeschrijving"). De instructies zijn in diverse talen, w.o. het Nederlands, maar de teksten zijn tot een minimum beperkt gebleven. De beschrijving bevat ook een getekend onderdelenoverzicht.

MENING BOUWER

Deze bouwdoos is zijn geld dubbel en dwars waard. Hij doet nauwelijks onder voor een (veel duurdere) Tamiya doos; slechts op kleine details is hij iets minder. Zeer geslaagd vind ik de extra onderdelen voor de zimmerit uitvoering. Ook het motorruim is zeer goed gelukt, het kan echter nog iets worden verbeterd.

En de bouwdoos heeft nog meer mogelijkheden dan staat aangegeven. Doordat de ronde Mg.poort in de romp los is uitgevoerd en er een rechthoekig Mg.gat on-

BOUWBESCHRIJVING

Stap 1: gewoon bouwen, maar onderdeel 10A later aanbrengen.

Stap 2: idem. Hier moet de keuze worden gemaakt tussen een uitvoering met of zonder zimmerit. Ik heb met zimmerit gekozen.

Stap 3: gewoon bouwen. Zorg wel dat de wielassen op één lijn staan met elkaar.

Stap 4: hetzelfde als stap 3

Stap 5: gewoon bouwen.

Stap 6: gewoon bouwen. De rupsbanden kunnen het beste nu worden gemonteerd, dan kunnen gemakkelijk in een natuurlijke vorm op de wielen worden gezet, bijvoorbeeld met secondenlijm of met de draadjes-methode om de wielassen.

Stap 7: gewoon bouwen, echter de onderdelen 36B eerst aan de binnenkant schilderen (mat zwart) voordat u ze aanbrengt en eventueel de periscoopkijkers aanbrengen in de daarvoor bestemde openingen.

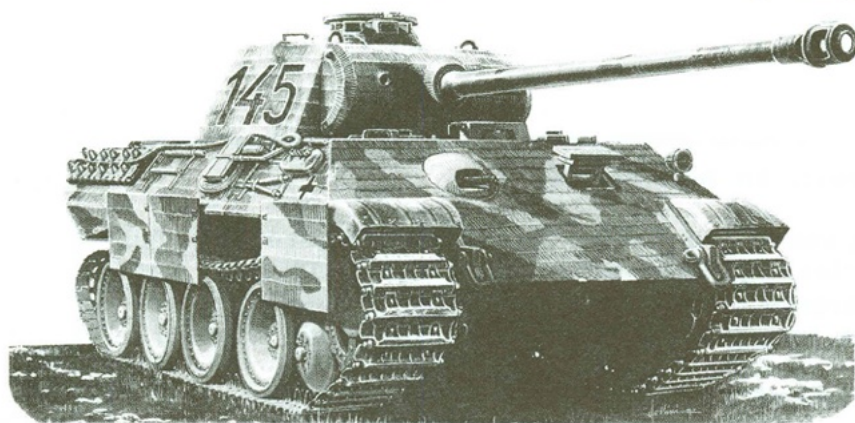
Stap 8: ik heb gekozen voor een zimmerit uitvoering en de zijplaten met zimmerit moeten volgens de tekening in twee delen worden gesneden. Doe dat heel voorzichtig. Als de twee platen

daarna op de romp worden bevestigd, ontstaat er tussen 43D en 44D een kleine kier, die moet worden opgevuld met een stripje evergreen.

Uit foto's blijkt dat de zijschotten nooit zimmerit hadden, neem daarom hiervoor de onderdelen 45B en 46B.

Stap 9: wie goede documentatie heeft kan zich nu op het motorruim en de motor gaan uitleven in het detailleren. Ik geef hier enkele kleuren aan:

- 1) de luchtfilters, dat zijn de twee vierkante blokken aan de bovenkant van de motor, zijn licht grijs;
- 2) de rest van de motor donker mat gun metal;
- 3) de slangen van 48A mat zwart, de klemmen van de slangen zilver en de aansluitstukken staal-keurig;
- 4) de zijwanden van het motorruim licht grijs, maar niet al te schoon laten;
- 5) de twee tanks zijn zink-keurig (mat zilver), de bevestigingen van de tanks zijn staal-keurig. De tank met de gekartelde dop is een koelwatertank, de andere een brandstoftank.

De motorruimdeksels gewoon bouwen (binnenkant licht grijs). Een hijshaak staat op de tekening verkeerd (54A, die het dichtst bij de tekst staat). Alle hijshaken moeten met de opening naar buiten staan.

De gaatjes van de onderdelen 53A uitboren, dat monteert gemakkelijker. Voorzichtig met de onderdelen 60A of 60D; éénmaal buigen, anders breken ze.

Voor een van de onderdelen 69B is men een gaatje vergeten. Zelf boren op dezelfde plaats als het andere 69B onderdeel, alleen bij het andere luik.

Stap 10: gewoon bouwen.

Stap 11: gewoon bouwen.

Stap 12: de centerpuntjes van de loop verwijderen, dan passen de beide loophelften beter op elkaar.

Het is aan te raden de bodem van de toren niet in stap 13 aan te brengen,

maar reeds in deze stap. Men komt dan met onderdeel 98C of D beter uit.

Stap 13: hier zijn verschillende dingen te veranderen.

- 1) een rechthoekig gat in de toren maken, precies onder onderdeel 117C (er staat 1117C) en daar eventueel de periscopkijker in plaatsen;
- 2) onderdeel 113C niet met een hete schroevendraaier monteren, maar een ringetje aan het asje maken;
- 3) de zimmerit platen op een andere manier monteren, namelijk de onderdelen 111D en 112D eerst op het korte gedeelte van de zijkanten van de toren lijmen en goed laten drogen (24 uur). Dan onder de hete kraan voorzichtig in de juiste vorm buigen en vastlijmen. Deze methode gaat beter dan los uit de hand, zoals aangegeven. Je kunt dan namelijk niet de juiste plaats en hoek bepalen;
- 4) van de mg.ring moet het bevestigingspuntje worden ingekort, omdat het anders zichtbaar is in de periscopopening;

- 5) monteer de onderdelen 120C en 121C pas in een later stadium, ze zijn erg kwetsbaar.

Stap 14: gewoon bouwen. Hier de onderdelen 120C, 121C en 10A (2x) aanbrengen.

SCHILDERINSTRUCTIES

Zijn wat simpel, niet van alle onderdelen zijn de kleuren aangegeven. De gebruikte kleurcodes zijn van Model Master

verf. De aangegeven camouflageschema's zijn heel acceptabel, maar ik heb ze niet op foto's terug kunnen vinden.

DECALS

Er zijn decals bijgevoegd voor twee uitvoeringen, te weten het 505e Panzer Regiment in Italië, 1994 en de Grossdeutschland Division aan het Oostfront, eveneens 1944. Ik heb van beide geen foto-bevestiging kunnen vinden. Tactische tekens ontbreken, evenals het symbool van het 505e Panzer Regiment. De decals zijn mooi dun en mat en naar mijn mening zijn de plaatsen waar ze moeten worden aangebracht, goed aangegeven.

TECHNISCHE GEGEVENS

Fabrikant: M.A.N., Daimler Benz, Demag MNH

Aantal gebouwd: ± 2000 stuks, van augustus 1943 tot mei 1944

Bemanning: 5 man

Motor: Maybach HL 230 P30

Snelheid: 55 km/uur (straat), 30 km/uur (terrein)

Actieradius: 250 km (straat), 100 km (terrein)

Gewicht: 44,8 ton

Lengte: 8,86 m

Breedte: 3,42 m (met zijschotten)

Hoogte: 2,98 m

Bewapening: 7,5 cm KwK 42L/70 + 2x Mg 34

Munitie: 79 granaten en 5100 patronen (mg)

Pantsering :

toren	:	voorkant	110 mm, 11°
		zijkant	45 mm, 25°
		achterkant	45 mm, 25°
		dak	16 mm, 84-90°

romp,

bovenzijde:	voorkant	80 mm, 55°
	zijkant	40 mm, 40°
	bovenkant	16 mm, 90°

romp,

onderzijde:	voorkant	60 mm, 55°
	zijkant	40 mm, 0°
	achterkant	40 mm, 30°
	bodem	30-16 mm, 90°

GEBRUIKTE LITERATUUR

- . Panzers in Saumur nr. 2, Dai Nihon Kaiga Co. Ltd., zeer aan te bevelen
- . Der Panzer Kampfwagen PANTHER und seine Abarten, Walter J. Spielberger, Motor Buch Verlag (voor technische gegevens)
- . The Pz.Kpfw.V PANTHER, Bryan Perrett, Osprey Vanguard serie, nr. 21 (kleurenschema's)
- . Encyclopedia of German Tanks of WW2, Peter Chamberlain, Arms & Armour Press (technische gegevens)
- . Panzer Colours 1, Bruce Culver, Arms & Armour Press (kleurenschema's)
- . Panzer Colours 3, Bruce Culver, Arms & Armour Press (kleurenschema's)

Schrijvers in het zonnetje.

Tijdens de laatste vergadering van bestuursleden en regiocoördinatoren, eind 1993, werd het voorstel gedaan "iets te doen" voor degene die in 1993 het beste artikel voor DE TANK had geschreven. We vragen altijd of de leden artikelen willen schrijven en dan is het best aardig om ook eens iets terug te doen.

Het idee sloeg aan en er werd een ad-hoc commissie benoemd van wijze mannen, die uit de vele artikelen die in 1993 in DE TANK zijn verschenen, de beste zou selecteren. De schrijver zou met een aardige attentie in het zonnetje worden gezet.

Wijs beraad leidde echter tot de conclusie echter dat er hiervoor niet één, maar twee schrijvers in aanmerking kwamen. Het waren THEO NAUS, die al jaren prima en veelzijdige modelbouwartikelen schrijft en MARCEL von HOBE, die deze prijs won met zijn originele en goede artikel over de bouw van een M113 bruggenlegger (zie DE TANK nr. 104).

Beiden worden hierbij nadrukkelijk uitgenodigd om op de vergadering van 26 maart a.s. aanwezig te zijn, om dan "in het zonnetje te worden gezet".

NIEUWE LEDEN

M.J.M. v.d. Burgh, [REDACTED]

S.J.W. Hospers, [REDACTED]

H. Hougardy, [REDACTED]

J.C. Kense, [REDACTED]

R.C. Rijvordt, [REDACTED]

J. van der Veen, [REDACTED]

AMERIKAANSE GIGANTEN: 8 inch GUN, 240 mm HOWITZER en hun SP's

Hoewel de studie naar een 8 inch kanon al in 1920 was gestart, werd pas in 1930 serieus aan het ontwerp begonnen. Het kanon zou dan als partner dienen van de 240 mm howitzer, die toen al redelijk in ontwikkeling was. Pas in 1944 waren echter de ontwerpproblemen achter de rug en werd het kanon ingevoerd als "8 inch Gun M1 on Carriage M1". Er zijn er maar een paar van gebouwd. De 1st US Army bijvoorbeeld had in 1945 slechts 9 van deze kanonnen in gebruik.

De 240 mm howitzer had veel meer succes en deed dienst in Italië en in West Europa. Het bleef tot laat in de jaren vijftig bij het Amerikaanse en het Britse leger in gebruik.

Gezien het grote gewicht (zie technische gegevens) werden beide stukken in twee delen vervoerd op speciaal ontworpen transportwagens. Als standaard trekker diende de M6 High Speed Tractor, maar vooral in de eerste jaren werden de Prime Movers M33, M34 en M35 als trekker gebruikt. Het is zelfs twijfelachtig of er tijdens WO2 al M6 HST's in Europa dienst deden. Een Batterij was verder standaard uitgerust met de 20 tons Lorraine Crane M2.

De ontwikkeling van SP's voor beide stukken begon in 1944, waarbij gebruik werd gemaakt van een verlengd M26 (Pershing) chassis. Het einde van de oorlog maakte een vroegtijdig eind aan deze ontwikkeling. Er zijn slechts twee exemplaren van de "8 inch Gun Motor Carriage T93" gebouwd en vijf stuks van de "240 mm Howitzer Motor Carriage T92".

Modelbouwaspecten

Foto's van beide stukken, de Lorraine kraan en de M6 High Speed Tractor zijn weliswaar niet vaak, maar toch wel in diverse boeken te vinden. Tekeningen vind je echter niet, waardoor zelfbouw vrijwel onmogelijk wordt. Het enige boekwerk dat ik bezit is een door Chrysler uitgegeven voorloper van een TM over de T92.

Gezien de enorme grootte is een diorama in 1:35 bijna niet te realiseren, maar in 1:76 zou men een fantastisch diorama kunnen maken met alle standaard voertuigen erbij. Helaas, nee dus voor de bouwers. Dat een fabrikant met een van de stukken uitkomt, is al helemaal een utopie.

Overigens hou ik mij van harte aanbevolen voor tekeningen van een van beide artilleriestukken en de M6 High Speed Tractor.

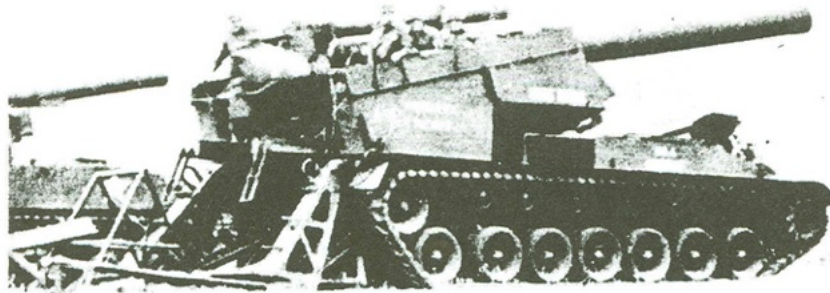
Technische gegevens

	8 inch Gun M1	240 mm Howitzer M1
gewicht loop + sluitstuk	13.515 kg	11.458 kg
gewicht incl. carriage	31.434 kg	29.347 kg
totale lengte loop + sluitstuk	10.401 mm	8.407 mm
elevatie (in graden)	+10 / +50	+15 / +65
traverse	15° li en re	15° li en re
mondingsnelheid	865 m/sec	701 m/sec
vuurbereik	20,2 tot 32,5 km	23 km
projectielgewicht	109 kg	163 kg

	T93 GMC	T92 HMC
bemannig	8 man	8 man
totaal gewicht	59.602 kg	57.606 kg
elevatie (in graden)	0 / +65	0 / +65
traverse	12° li en re	idem
maximum snelheid (weg)	32 km/uur	idem
actieradius	130 km	idem
inhoud brandstoftank	927 l	idem
chassis	verlengd M26 met 7 loopwielen	
lengte geschut in transportstand	??	9.703 mm
breedte	??	3.378 mm
hoogte in transportstand	??	3.225 mm
breedte rupsband	3 inch = 584 mm	idem
motor: Ford GAF V8, 18.025 cc, 500 hp bij 2.600 tpm.		

De loop van een 240 mm howitzer op zijn transportwagen, getrokken door een M33 Prime Mover (een vroegere M3 Lee tank).

Een 240 mm self-propelled howitzer (HMC) tijdens een schiet-demonstratie.

De BRADLEY FIGHTING VEHICLE FAMILY

Theo Naus

Met het verschijnen van de M2A2 Bradley bouwdoos van Tamiya is er een model op de markt verschenen van de tot nu toe laatste ontwikkelingsfase van de M2/M3 Bradley. Alle uitvoeringen van deze voertuigen kunnen nu in schaal 1:35 gebouwd worden, hetzij rechtstreeks uit de doos, hetzij met enkele kleine veranderingen en verbouwingen. Ik zal proberen in dit artikel de complete geschiedenis van het voertuig in modelvorm te vertellen.

GESCHIEDENIS

De Bradley werd in 1980 geïntroduceerd als de opvolger van de M113. Het voertuig was gebaseerd op het Mechanised Infantry Combat Vehicle (MICV) concept; een voertuig van waaruit een infanterie-eenheid

aan het gevecht kan deelnemen en alleen hoeft uit te stappen als het nodig is. Vergelijkbare voertuigen zijn de Russische BMP en de Duitse Marder. Het voertuig wordt geproduceerd in twee uitvoeringen: de M2 Infantry Fighting Vehicle en de M3 Cavalry Fighting Vehicle.

In 1986 werd een verbeterde versie geïntroduceerd, de A1 uitvoering. De belangrijkste verbetering was de TOW-2, die een grotere explosieve lading en een snellere aandrijving had, met als gevolg een kortere vluchtduur en een verbeterde inslaghoek. Verdere verbeteringen betroffen een nieuwe torenkorf, het vervallen van de schietpoorten bij de M3, een nieuw luik op het achterdek van de M3, het vervallen van de dozen aan de voorkant van de toren, een nieuw amfibisch scherm en beschermplaten op de periscopen van de commandant en de chauffeur.

In 1988 kwam de wederom verbeterde A2 uitvoering. De ontwikkeling van deze versie was het gevolg van de ontwikkelingen in de wapenindustrie. De verbeteringen houden onder meer in dat de zijplaten van gelamineerd materiaal vervangen zijn door stalen platen. Zij hebben een dikte van 1,25 inch en zijn bestand tegen 30 mm. geschut. Dezelfde platen zijn aangebracht op de voorkant van het voertuig. De trimplaat is hierdoor komen te vervallen. Tevens bestaat de mogelijkheid reactieve blokken op

het voertuig aan te brengen. Door de gewichtstoename van 25 naar 33 ton moest ook het motorvermogen worden vergroot.

Het Amerikaanse leger heeft besloten de A1 uitvoeringen om te bouwen tot de A2 standaard. De M2/M3 uitvoeringen vallen buiten deze opwaardering.

DE MODELLEN

De M2/M3

De M2/M3 is als model uitgebracht door Tamiya, doos nummer 3632. Zoals gebruikelijk is het een goed model. Er zijn echter nog wel enkele kleine verbeteringen mogelijk. Ze gelden voor beide uitvoeringen:

- . drie bouten om de schietpoorten;
- . drie kraanogen op het motordek;
- . bevestigingspunten voor het drijfscherm;
- . bouten op het torenschild.

De A1 uitvoering

Vanaf deze uitvoering loopt de ontwikkeling van beide versies niet meer parallel. De M2 wordt steeds meer aangepast als infanterie-gevechtsvoertuig en de M3 als verkenners. Neem de M2/M3 bouwdoos. De genoemde verbeteringen gelden voor beide voertuigen:

- . torenkorf C1 afzagen onder de knik en het bovenste gedeelte vervangen door sheet of neem de delen E39, E1 en E2 van de Tamiya bouwdoos van de A2;
- . dozen A5 vervallen;
- . beschermplaten op de periscopen van de chauffeur en de commandant.

Extra aanpassingen voor de M3 zijn:

- . periscopen en schietpoorten op het achterdek en in de achterklep wegsnijden c.q. dichtplamuren en alles goed glad schuren;
- . luik B50 vervangen door een eigen gemaakte versie met vier periscopen.

De A2 uitvoering

De A2 uitvoering wordt door Tamiya op de markt gebracht onder nummer 35152. De verschillen tussen de M2 en de M3 zijn hetzelfde als bij de A1 uitvoering. De A2 van Tamiya kan op de volgende punten worden verbeterd:

Bouwstap 1: in E26 een gat boren in de sleepogen. A47 heeft aan de bovenkant een rechthoek, aangebracht van sheet. De gaten boven B61/B62 opvullen.

Bouwstap 3: B11/B12 spatlappen vervangen door loodfolie.

Bouwstap 9: de grootste aanpassing van de bouwdoos. Het onderste deel van de skirts bestaat uit twee platen. Je kunt die platen van de delen verwijderen door de verbindingen door te zagen.

zien zit boven de loop een zeil en links en rechts ervan een plaat. A7 komt door de plaat E21 en zit er niet op.

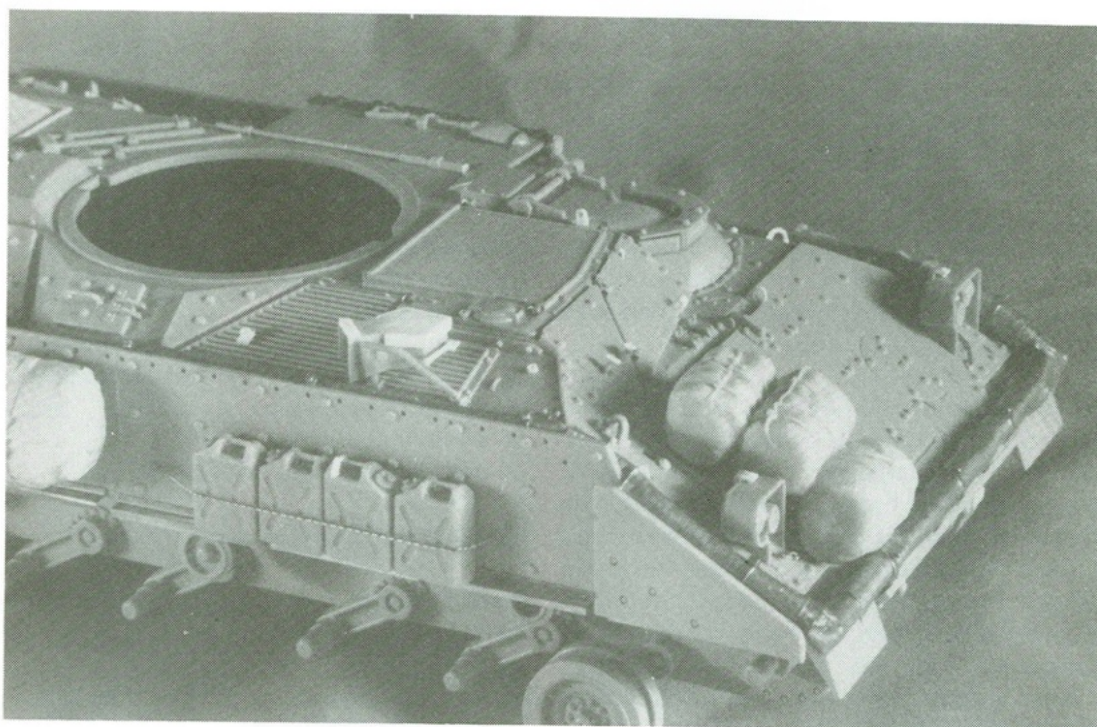
Bouwstap 14: de mondingsrem van B42 is rond.

Bouwstap 18: er hoort een staafje tussen B58 en B54

Decals en schilderen

De door bevat markeringen voor voertuigen van twee verschillende onderdelen:

- . 1st Regiment 7th Batalion 3rd Infantry Division (Mechanised). Gestationeerd in Duitsland als onderdeel van het VII Corps
- . 4th Regiment 15th Batalion 1st Infantry Division (Mechanised) "The Big

Vervolgens snij je die verbindingen van beide overgebleven delen geheel weg. De onderste plaat schuur je op een stuk schuurpapier tot er ca. $\frac{1}{2}$ mm over gebleven is. Achterop het overgebleven deel lijm je kleine stukjes sheet achter de bouten. Vervolgens lijm je achter de onderste skirt een stuk sheet van dezelfde afmetingen. Niet A34 gebruiken, maar A4.

Bouwstap 13: de tweede belangrijke aanpassing, deel E35. Bij de A2 uitvoering van de Bradley bestaat dit deel uit drie delen. Alleen het deel onder de loop gaat met de elevatie van de loop mee. De delen links en rechts zitten vast aan de torenplaten. Van boven ge-

Red One" Gestationeerd in Fort Riley, Kansas, USA als onderdeel van het III Corps.

Wie een voertuig van een andere eenheid wil neerzetten kan gebruik maken van bestaande decalsets of met dry-transfer letters aan de gang gaan.

De bouwtekening bevat een tekening in het NATO drie-kleuren schema voor een voertuig gestationeerd in Europa. Men gebruikt hiervoor de volgende kleuren: bruin: FS30051, groen: FS34094 en zwart: FS37030

Voertuigen die geleverd worden aan eenheden die zijn gestationeerd in de Verenigde Staten worden geheel Forest

Green (FS34127) gespoten.

De Bradley in de Golf

De door mij gebouwde Bradley behoort tot de 1st Cavalry Division, 32nd Armored Regiment. De 1st Cavalry Division ("The First Team") was een van de eenheden die na verloop van tijd naar Saoedie Arabië werden gevlogen toen bleek dat een grondoorlog er dik in zat. Het materiaal van de eenheid kwam voornamelijk uit mobilisatie voorraden, zodat de eenheid werd uitgerust met het laatste nieuwe: de M1A1 HA en de M2/M3A2.

De door Tamiya bijgeleverde decals zijn

4th Batalion, dus kun je de "1" vervangen door een "4". *B was als hele eenheid naar de Golf gestuurd.

De omgekeerde zwarte chevron, de typische Golfmarkering, werd pas enkele weken voor de aanval op de Iraakse troepen ingevoerd. In het begin reden de coalitie-voertuigen dus zonder rond.

Ik heb mijn model gespoten in Humbrol 93 Desert Yellow. De door Tamiya voorgestelde zandkleur is naar mijn smaak iets te rood. Humbrol 94 was ook een goede kleur geweest, maar die was op.

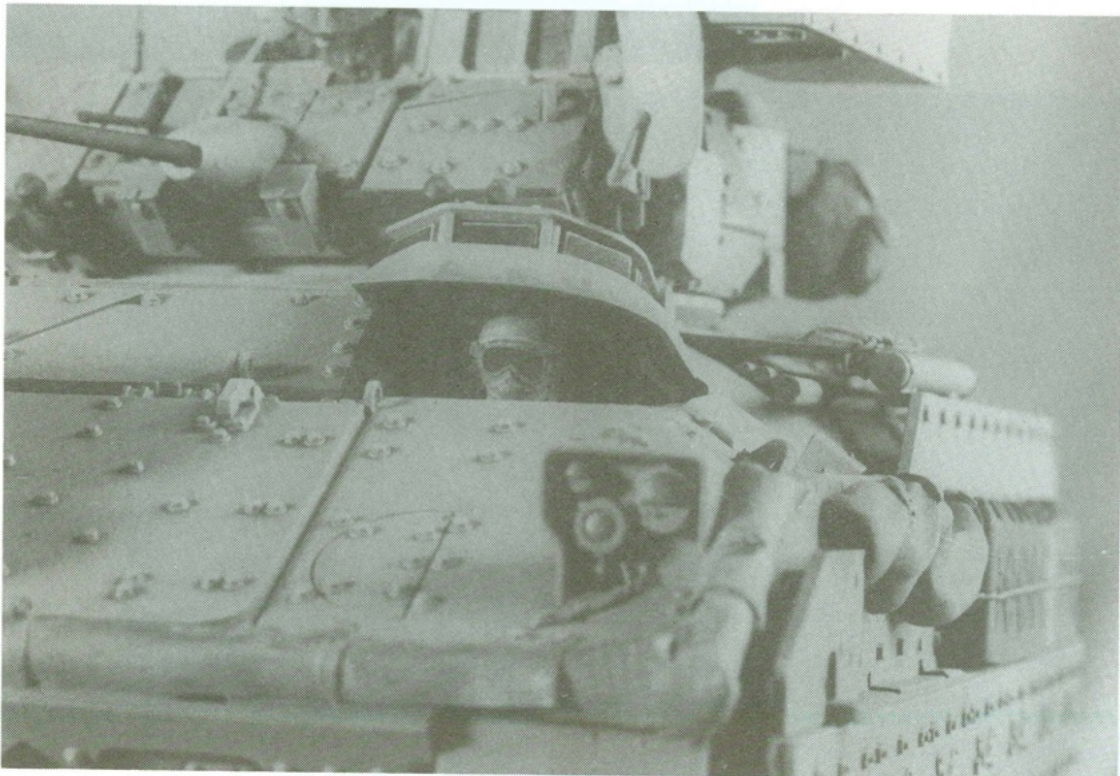
Bij de keuze van een zandkleur voor een voertuig uit de Golfoorlog moet je bedenken dat het materieel van alle kanten werd aangevoerd en in diverse werkplaatsen werd overgespoten. Er kunnen dus best verschillende kleurschakeringen voorkomen. Ook werd het voertuig niet altijd netjes afgeplakt omdat alles snel moet gebeuren. Gereedschap, spatlappen e.d. werden vrolijk meegegespoten.

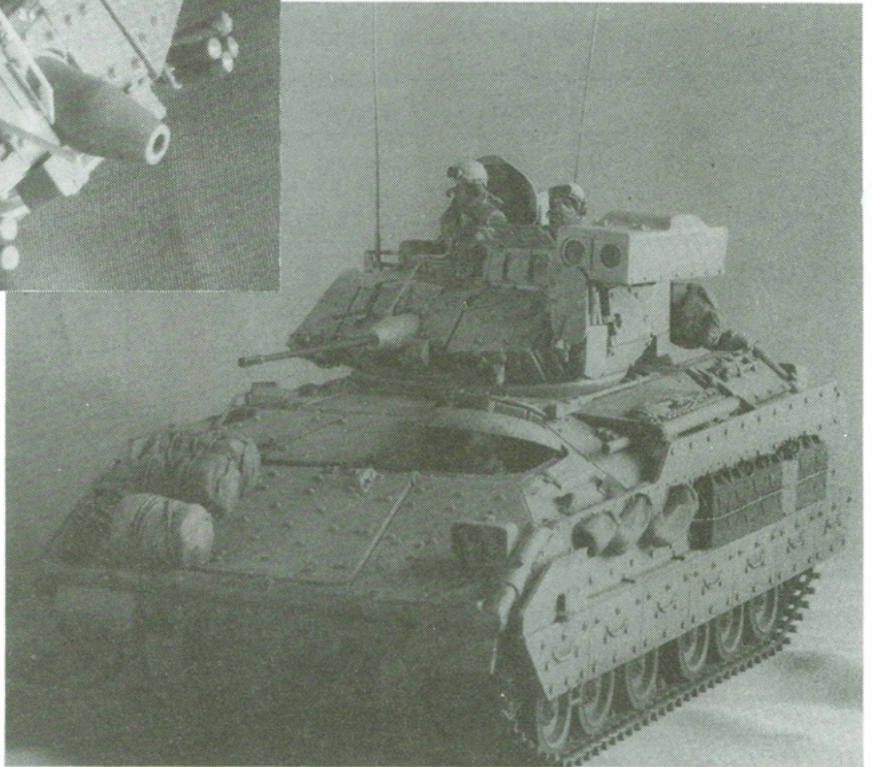
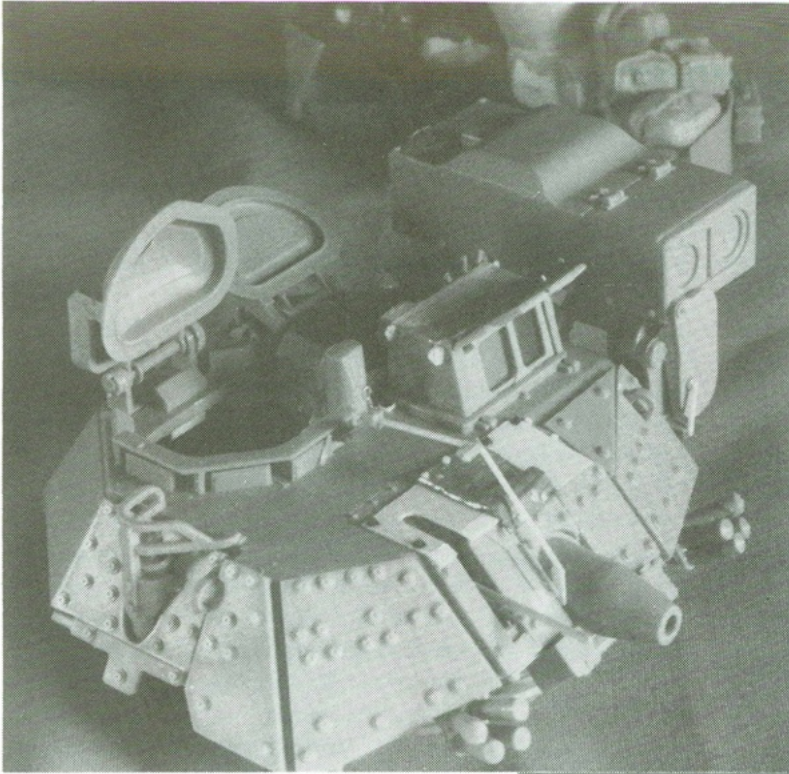
Kleur:	Humbrol	Testor	Tamiya	FS
Forest Green	150	1714	--	34127
Zand	63	1706	XF 59	33531
Bruin	160	--	--	30051
Groen	117	1713	--	34094
Zwart	33	1583	XF 1	37030
Interieur	151	1714	--	34151

ook van eenheden die zijn ingezet in de Golf. *A moet dan wel worden aangepast. De derde brigade van de 3rd infantry Division was tijdens de oorlog toegevoegd aan de 1st Armored Division. Tot die brigade behoort in ieder geval het

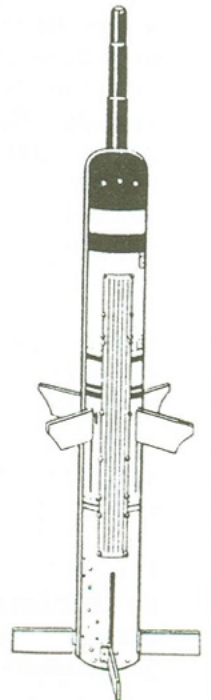
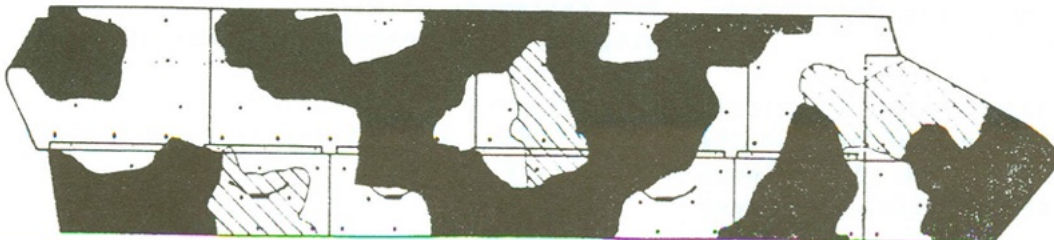
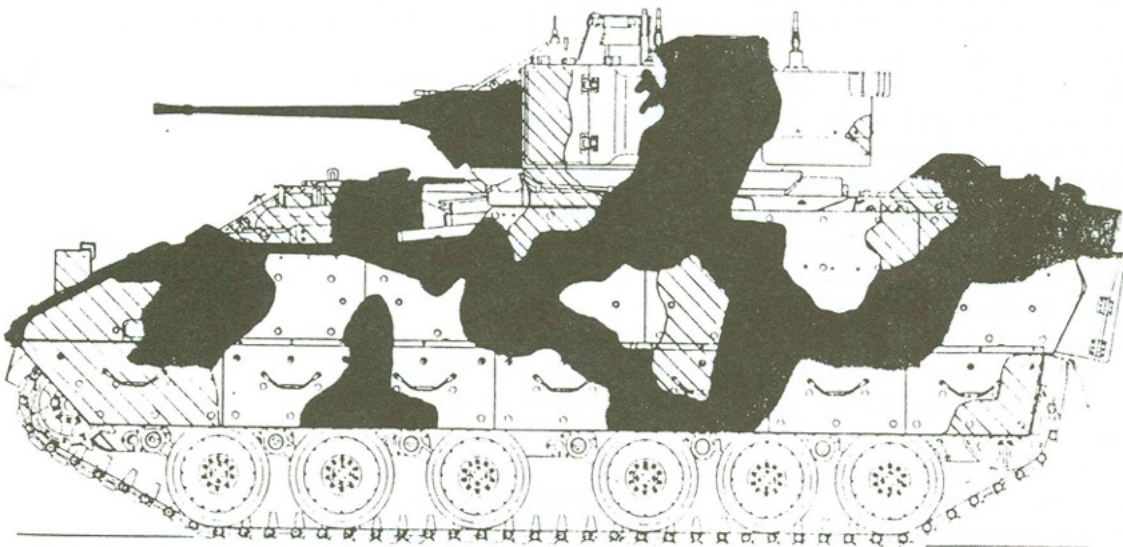
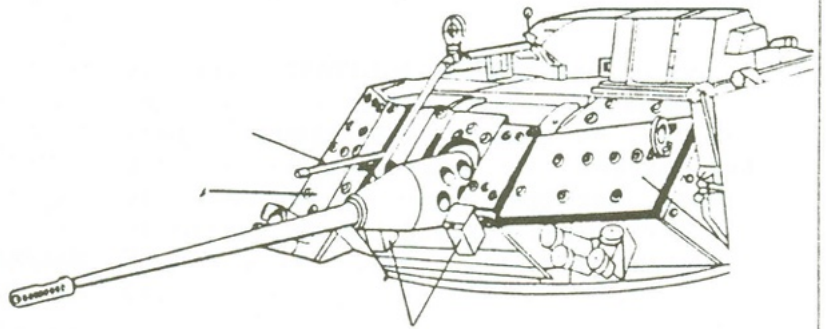
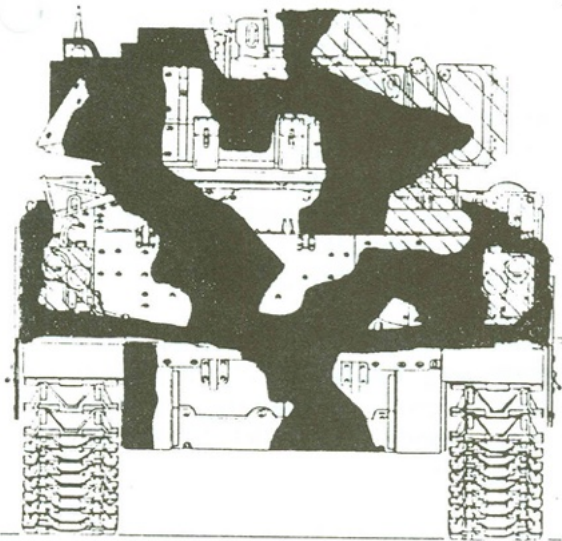
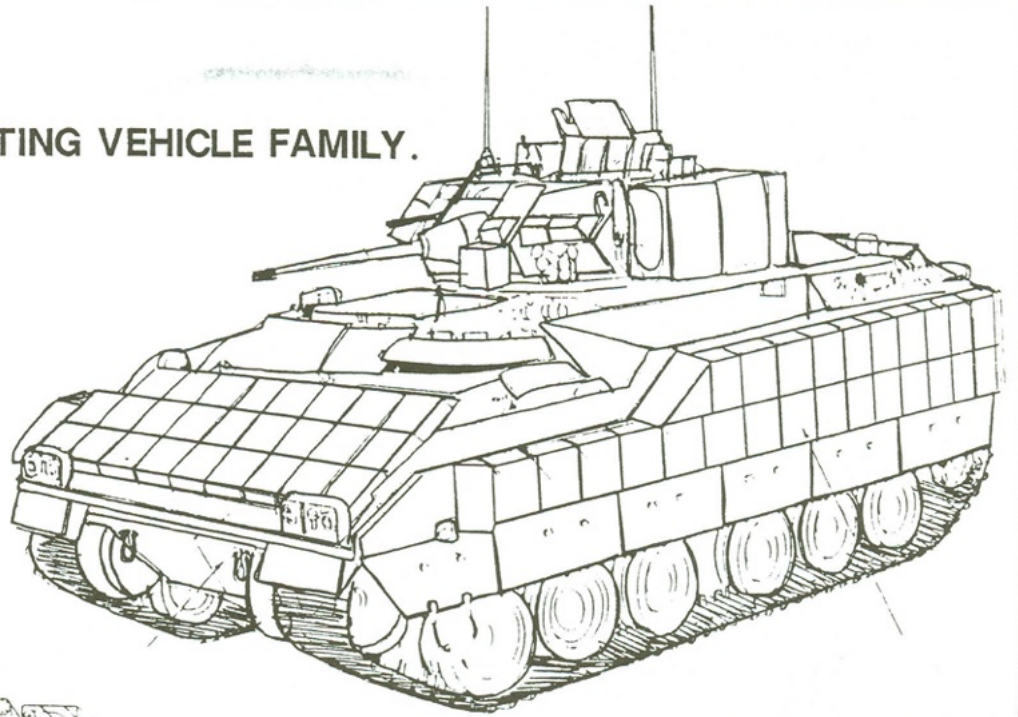
Bronnen:

Modell Fan 8/85, 3/90, 8/91, 2/92; AMM Review.

DE BRADLEY FIGHTING VEHICLE FAMILY.

BOEKBESPREKINGEN

GERARD MAAS

OSPREY MILITARY, *New Vanguard*. Een nieuwe uitgave over een type tank.

Nr.1 gaat over de *King Tiger Heavy Tank, 1942-1945*. De tekst is van Tom Jentz en Hilary Doly, de kleurtekeningen zijn gemaakt door Peter Sarsen. ISBN 1.85532.282-X, 48 blz.

Nr.2 gaat over de *M1 ABRAMS main battle tank, 1982-1992*. De tekst is van Steven Zaloga, ook hier zijn de kleurtekeningen gemaakt door Peter Sarsen. ISBN 1.85532-283-8, 48 blz.

Beide boeken kunnen een uitkomst zijn voor de modelbouwer die de boeken van Walter Spielberg niet heeft. Ze bevatten redelijk veel zwart-wit foto's + enkele kleurtekeningen. De ontwikkeling van de tanks wordt betrekkelijk summier beschreven.

Eveneens van OSPREY MILITARY, maar in de *Campaign* serie, verscheen een aflevering over *Arnhem 1944, Operatie Market Garden*. De schrijver is Stephen Badsey, het boek heeft 96 pagina's. In het kort wordt verteld hoe de strijd is verlopen. Als illustratie zijn enkele goede plattegronden en redelijk veel foto's opgenomen.

CONCORD PUBLICATIONS, *company color series*, een fotoboek over de *ACE mobile force (land). Nato's multinational Deterrent Force*. Schrijver: Bob Morrison, ISBN 962-361-705-4, prijs f 46,=

Dit 94 bladzijden tellende boek, alles kleurenfoto's, laat verschillende landen zien met hun multi-inzetbare legeronderdelen. België: 1e Parabataljon; Canada: Royal Canadian Regiment; Duitsland: parabataljon; Italië: alpinebataljon; Luxemburg: een arctisch getraind contingent; Nederland: een mariniersbataljon; Engeland: twee bataljons van het Royal Regiment of Fuseliers, VS: paratroepen van 3/325 Airborne Battalion Combatteam.

Verder in dit boek de medische dienst, artilleriehoofdkwartier, militaire politie, verkenningseenheden, verbindingstroepen, bevoorradingstroepen, helicopter-eenheden.

STEELMASTERS, le trimestriel d'histoire en miniature militaire. In het eerste nummer (april 1993) van dit nieuwe driemaandelijks tijdschrift, tegenhan-

ger van Verlinden, worden de volgende diorama's behandeld: the Duckw and the beachmen; VB vs T55, Golf 1991; Panzer modelling; SdKfz 251/2 Panzer Lehr; BD Villers-Bocage, 13 juin 1944; Kampfgruppe Peiper, decembre 1944; Diekirch Historical Museum.

De tweede aflevering, juli 1993, bevat het volgende: Monstre rouge dans le steppe; Depannage sur le Red Ball Express, Ravitaillement a Da-Nang; Un instant de repos, 1944; Renferts Debrecen, Hongrie 1944; Bd Le Tigre de Wittman a Villers Bocage; Une collection oublié a Sofia.

Het tijdschrift gaat over het maken van diorama's en losse modellen. Het is te vergelijken met Verlinden Productions, alleen de taal is Frans.

Voor modelbouwers zeker de moeite waard. Niet goedkoop, 2x zo duur als Verlinden. Wel bijzonder goed uitgevoerd en uitgelegd wat, waar en welke onderdelen zijn gebruikt. Verkrijgbaar bij Rob de Jong in Gouda.

RADPANZER DER BUNDESWEHR, SpähPz. LUCHS, TPz FUCHS mit Varianten. Schrijver: Michael Scheibert; uitgever: Podzun Pallas Verlag, band 119; ISBN 3.7909.0-3620; prijs: DM 9,80

Deze moderne Duitse wielvoertuigen worden beschreven vanaf de eerste ontwikkelingen. Het boek is geïllustreerd met veel zwart-wit foto's. Ook veel interieurfoto's.

FORD IN KRIEGE, Lkw, Maultiere, Pkw. Schrijver: Reinhard Frank; uitgever: Podzun Pallas Verlag, band 123; ISBN 3.7909-0394-9; prijs f 17,50

Het Duitse leger gebruikte tijdens WO2 veel Ford vrachtwagens. Ook dit boek is geïllustreerd met vele foto's, vooral uit de woestijn en uit Rusland.

M4 SHERMAN, Combat and Development History of the Sherman Tank and all Sherman Variants. Schrijver: Michael Green; uitgever: Motorbooks International, Publishers and Wholesalers, PO Box 2, 729 Prospect Avenue, OSCEOLA, WI54020, USA; ISBN 0-87938-803-X; 144 blz.; prijs f 77,35

In dit prachtig uitgevoerde boek veel zwart-wit en kleurenfoto's, waarvan nogal wat detail- en interieurfoto's. Hij die het Sherman boek van Hunnicutt

nooit op de kop heeft kunnen tikken, is met dit boek zeker een behoorlijk eind op weg geholpen.

NOGMAALS DE Pz.Kpfw. VI-B "KÖNIGSTIGER", Sd.Kfz. 182 van Tamiya door HAN ADEMA

In de vorige TANK schreef ik een bouwverslag over de Tamiya "Königstiger" (Sd.Kfz. 182) en wat mij toen al aan het model opviel was de prijs, namelijk f 99,=

Hiervoor krijgt men een prima model, dat wel, maar met rubber tracks en onder een te openen motordeksel een volledig leeg motorruim. Dit is te verhelpen door een extra Tamiya-set met losse rupsbandschakels te kopen en een Verlinden-set met een Maybach motor. Dit kost u dan wel f 49,= plus ongeveer f 20,= extra!!

Onze Königstiger gaat u dus f 168,= kosten en ik weet niet hoe dat met u is, maar voor mij is dat een redelijk groot bedrag voor een schaalmodel.

Nu ligt hier voor mij de Panther Ausf.H (Sd.Kfz. 171) van de firma Italeri, een geheel nieuw model van deze fabrikant. Dit model is zeker zo goed als de Tamiya Tiger II. Ook Italeri heeft rubber rupsbanden, maar ook extra's, zoals onderdelen om een uitvoering te maken met zimmerit (iets wat u bij Tamiya zelf moet maken). Ook kan bij dit model het motorruim open. Het heeft twee deksels, een grote met daarin een kleine deksel en daaronder een heel redelijk uitgevoerd motorruim, inclusief motor!

En wat kost deze doos? Duur natuurlijk, zult u denken. Mis!! Niet meer dan circa f 32,= Dus 1/3 van de prijs van de Tamiya doos en ook al zou u er losse Model rupsbanden bijkopen (als die eventueel passen), dan komt er ± f 50,= bij en blijft de totaalprijs onder die van het kale Tamiya model.

Het is dus toch mogelijk om kwaliteit te leveren voor een redelijke prijs. Ik zou zeggen "ITALERI BRAVO!"

En om te voorkomen dat u mij verwijt dat ik appels met peren vergelijk, namelijk een Panther met een Tiger II het volgende: Tamiya kondigt voor februari 1994 een nieuwe Panther Ausf.G (Sd.Kfz.

171) aan. Het zal ongetwijfeld een goed model worden, na alles wat er tot nu toe is uitgebracht. Echter, de prijs is al bekend en die is, u raadt het al, f 99,= Met naar alle waarschijnlijkheid aparte extra sets zoals munitie en rupsbanden van losse schakels.

Dus daar gaan we weer, leg maar f 160,= neer. Als Tamiya zo doorgaat, hebben we straks een prachtige nieuwe serie Duitse tanks, maar lage verkoopcijfers voor Tamiya en zijn importeur. En of die daarmee gebaat zijn, betwijfel ik. En met hen kunnen ook andere fabrikanten, zoals Dragon en Gunze Sangyo zich dit gaan aantrekken!

Speelgoed Otten

MINIATUUR AUTO SPECIALIST

Militaire kits van TAMIYA, ESCI, AIRFIX,

ITALERI,HELLER, HASEGAWA.

Grote sortering militaire figuren

1:87 ROCO, MAAG, EKO

VERLINDEN PRODUCTIONS

ALLE VERF- EN SPUITBENODIGDHEDEN

(Badger spuiten en -onderdelen, compressoren, spuitcabines, verf in busjes en spuitbussen, penselen, decal cote, base cote, gloss cote).

Verschillende plaatmaterialen en profielen (EVERGREEN)

NIEUWE LAAN 7, 1068 BZ AMSTERDAM
TEL: 020-6190338

(achterzijde van de Osdorperbaan, geen winkeldeur of etalage, maar een winkeldeur met een dinky sticker en nummer 7)

Defensienieuws

Tekst:
Wiebren Tabak

LEGERKOERIER

Flexibele familie

In navolging van veel andere wapenfabrikanten heeft ook het Britse Vickers Defence Systems zich op de wielvoertuigen gestort. Het resultaat is de zeswielige Mark Eleven Family, die een modulair concept kent en voor legio doeleinden kan worden aangepast: troepentransport, logistiek, gevechtsvoertuig, berging,

gewondenvervoer etc. De hier afgebeelde versie kan een groep lichte infanteristen herbergen en voert een 105 mm kanon om hun de nodige vuursteun te verschaffen. De verdere bewapening bestaat uit een coaxiale 7.62 mitrailleur en een .50 op koepelaffuit. De richtmiddelen zijn optioneel en variëren van een simpel laservizier tot een volledige gecomputeriseerd vuurleidingssysteem. Behalve met een 105 mm kanon kan de Mark Eleven ook met een scala van andere wapensystemen worden uitgerust. De logistieke variant heeft als extra snuffel een ontbrekende achterkant, waardoor installatie van het hydraulische DORPS vrachtsysteem mogelijk wordt. (foto: Vickers Defence systems)

Koeweit bestelt 254 woestijnkrijgers

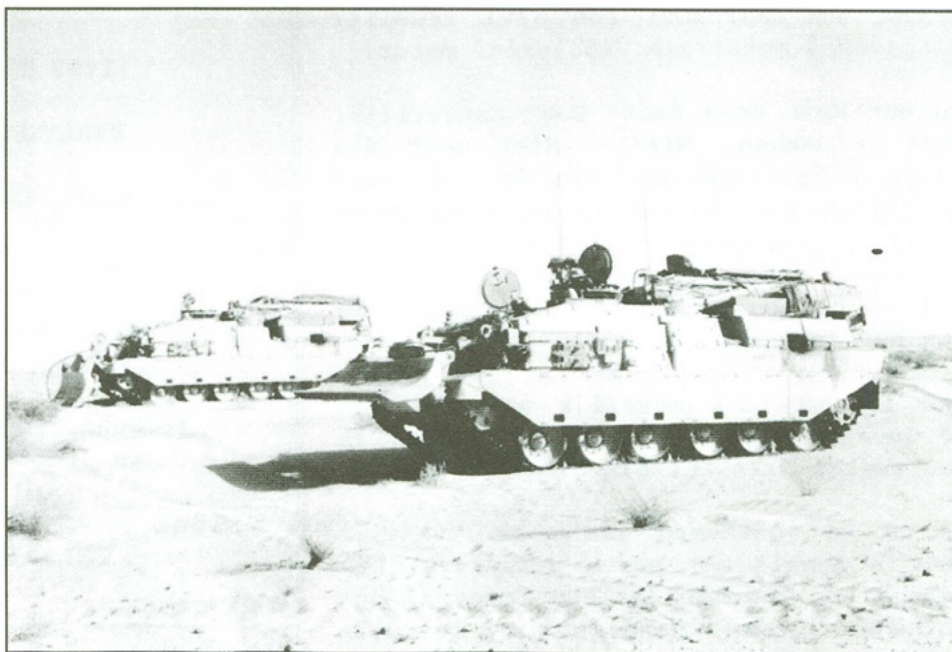
Het Britse GKN Defence heeft in Koeweit een order in de wacht gesleept voor 254 Desert Warrior gevechtsvoertuigen. De Warrior kent een bemanning van drie koppen en kan daarnaast nog eens zeven infanteristen meevoe-

ren. Hij biedt bescherming tegen 14.5 mm pantserdoorborende munitie, 155 mm granaatkartetsen (gevolg van een zogenoemde *air burst*) en 9 kg anti-tankmijnen. De standaardbewapening bestaat uit een 25 mm Bushmaster

kanon, ondergebracht in een Delco-koepel, met als extra optie TOW lanceersystemen. Overigens kan dit pakket worden aangepast aan de eisen van de klant. (foto: GKN Defence)

Gepantserde bergers

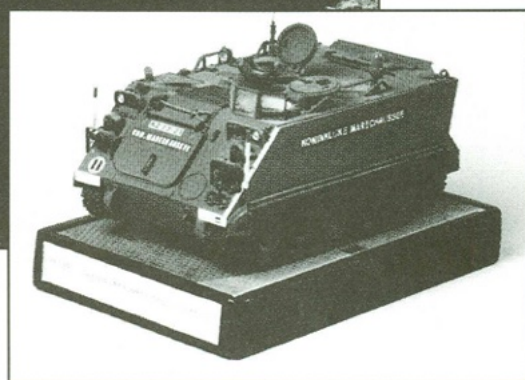
Het Britse leger heeft onlangs de laatste van tachtig Challenger Armoured Repair and Recovery Vehicles (CRACCV) in ontvangst genomen. Saillant detail is dat de eerste vier productievoertuigen destijds regelrecht van de lopende band naar Saoedi-Arabië werden gevoerd (zie foto) om daar een rol te kunnen spelen in het landoffensief tegen Irak. Behalve Groot-Brittannië heeft ook Oman vier van deze bergingstanks besteld. (foto: Vickers Defence Systems)

Een M113 op ware grootte en een M113 A1 (inzet) in marechaussee-kleuren op schaal door Cees Blijleven van de modelvereniging Twenot.

Technische gegevens M113 A1:
 Lengte: 4.86 meter
 Breedte: 2.69 meter
 Hoogte: 2.20 meter
 Gewicht: 10.9 ton
 Motor: diesel, zescilinder, 215 pk
 Max. snelheid: 68 km/u
 Bewapening: 1 mitrailleur MAG of mitrailleur .50 inch
 Rijbereik: 450 km.

'Blauwe blokkendoos' verdwijnt

Infanterie, cavalerie, genie en Koninklijke Marechaussee kennen minimaal één overeenkomst. Ze hebben allemaal pantservoertuigen in hun wagenpark. De KMar zelfs al veertig jaar, al zullen velen dat niet eens weten. Het tijdperk van de pantservoertuigen begon voor wat het Wapen betreft in de jaren vijftig met de Otter. Toen die halverwege de jaren zestig versleten raakte, verscheen de met .50 en Mach bewapende M 113 C & V (Commando en Verkenning) op het toneel. Deze stalen zwaargewicht zou de oorlogstaken van het Wapen beter aankunnen.

De marechaussee verslikte zich bij het aanschaffen van de M 113's C & V echter enigszins: het voertuig bleek namelijk minder geschikt voor vredetaken, zoals personeelsvervoer. Daar moeten we dus vanaf, redeneerde het Wapen. In 1974 lukte dat. In een handige 'wis-

seltruc' met enkele parate landmachtseenheden, werden de C & V's vervangen door M 113's A1, die in die tijd bij de KL operationele 'grote (en betere) broer' van de C & V. Het ging daarbij om zestien exemplaren. Ze kregen een plek bij de vier KMar-pantservagenpelotons te Arnhem, Amsterdam, Breda en Den Haag. Met het oog op hun andersoortige taak daar, ondergingen ze eerst een speciale behandeling. Zo werden ze onder meer in de bekende politieblauwe kleur gespoten, wat tot de bijnaam 'blauwe blokkendoos' leidde. Verder kregen ze betere verlichting in verband met operaties op de openbare weg en uitgebreidere verbindingsapparatuur. Een noviteit vormden de bevestigingspunten voor een dozerblad, een handig wapen bij het opruimen van versperringen en barricades.

Linke operaties

De M 113 van de marechaussee telt een vaste bemanning van

twee koppen: een chauffeur en een commandant/schutter. De resterende ruimte dient om teams van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB), de Mobiele Eenheid (ME) en de Bijzondere Bijstandseenheid (BBE) van het Korps Mariniers te verplaatsen.

In de loop der jaren droegen de M 113's van de KMar hun steentje bij aan uiteenlopende, soms linke veiligheidsoperaties. Zoals op Schiphol in het kader van de terreurbestrijding daar (1974-1977), en bij de treinka-pingen door Molukse jongeren bij Wijster, Smilde en De Punt (1975-1978). Ook bij de gijzeling in het provinciehuis te Assen en bij de ontruiming van kraakpanden in Amsterdam en Nijmegen (1980-1981) kwamen 'blauwe blokkendozen' om de hoek kijken. Het jongste voorbeeld van hun inzet voor veiligheidsdoeleinden, vormt de vorig jaar in Maastricht gehouden topconferentie over de Europese eenwording. Op het lijstje met wapenfeiten van de M 113's prijken ook

humanitaire acties. Zo hebben ze als sneeuwruimers dienst gedaan en als opruimers van door storm ontworptelde bomen.

CSE-akkoord

Zoals de meesten weten, verdwijnen de M 113's, die de M 106 A1 en de M 577 tot haar familieleden rekent, binnenkort naar de schroothoop. Reden: het Conventionele Strijdkrachten Europa (CSE)-akkoord, waarin de Europese en Russische strijdkrachten zich verplicht hebben tot het afstoten van grote hoeveelheden conventioneel materiaal.

Nog voor het slot van dit jaar zullen de M 113's worden vervangen door pantservoertuigen van het type YPR 765. Aangezien de KMar, zoals gemeld, onder meer terreurbestrijding tot haar werk rekent, zullen ze speciaal voor dit doel worden omgebouwd. ■

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ GOUDA
HOLLAND

Specialists in military
models, books and
figures

Telephone: (31) 1820-28185
Fax: (31) 1820-84290

TRADE ENQUIRIES WELCOME

DRAGON MODELS 1/35th

3020	US tank crew modern.....f	14,95
6501	British S.A.S. special troops modern.....f	14,95
3310	OH-6A Cayuse Helicopter with crew.....f	63,50
6012	Josef Stalin II tank.....f	63,50

PRECISION MODELS 1/35th

35.001	15cm s.F.H.18 Schwere Feldhaubitze.....f	129,50
35.002	Kraftzug Protze for the 15cm s.F.H.18.....f	42,50
35.003	15cm Ammo set with lots and lots of ammo, shells, baskets, ammo boxes and a decal sheet f	44,50
35.004	s.10cm K.18 Schwere Kanone.....f	129,50
35.005	Bergepanzer III conversion with photo-etchings	T.b.a.

CONCORD BOOKS

3001	US Navy SEALs, America's Toughest Commandos...f	36,00
1039	ZSU-23-4 Shilka & Soviet Air Defence Gun Veh..f	22,00

ADV/AZIMUT 1/35th

35.045	French VBL 4x4 Panhardf	109,95
35.048	German 88mm PAK 43 auf Waffentrager Ardel...f	119,95
35.139	German SdKfz 251/16 Flamethrower.....f	44,95
35.148	US M31 ARV conversion for M3 Lee.....f	69,50

Scale Model Accessories 1/35th

SMAV 112	Mercedes Benz 320 Cabriolet Staff Car... f	157,50
SMAV 113	German Stug. Ammo Trailer SdAh33.....f	42,50
SMAV 114	German 20/30mm Ammo Trailer SdAh33.....f	42,50
SMAV 115	German Cargo Trailer SdAh32.....f	42,50
SMAV 116	German Munition Trailer SdAh33.....f	42,50

AFV-CLUB MODELS 1/35th

35.001	M113 tracks and accessories.....f	27,50
35.002	M730A1 Chaparral Air Defence Missile System...f	54,95
35.003	M548A1 Cargo Carrier with lots off ammo.....f	54,95
35.004	M35A2 U.S. 6x6 2,5 ton Cargo Truck.....f	62,50
35.005	M48 & M60 workable tracks.....f	27,50
35.006	M102 105mm Howitzer with metal gun barrel....f	38,50
35.007	M35A2 Fuel Tank Truck.....f	62,50

BEZOEK ONZE STAND OP DE FLANDERS CONTEST IN BELGIE

Openingstijden: Woensdag tm vrijdag van 10.00 tot 18.00 - zaterdag van 10.00 tot 17.00. Donderdag koopavond van 19.00 tot 21.00.
Onze zeer uitgebreide postordercatalogus kunt u ontvangen door f 25,00 over te maken op giro: 60.81.081 of Rabobank: 11.69.37.211
i.n.v. R. de Jong. Voor postorderbestellingen kunt u ook op maandag bij ons terecht tussen 10.00 en 17.00. U kunt natuurlijk ook
woensdag tm zaterdag uw bestellingen plaatsen!